

RAPORT

REALIZACJA - MONITORING STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ZBĄSZYNEK NA LATA 2022-2030

- 2023 rok -

Zbąszynek, dnia 08 lutego 2024 rok

Spis treści

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE WDRAŻANIA STRATEGII.....	5
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ W GMINIE.....	12
III. CELE I PRIORYTETY STRATEGII, DZIAŁANIA, OSIĄGNIĘTE WSKAŹNIKI.....	14
A. CELE – PRIORYTETY.....	14
B. POZIOM REALIZACJI DZIAŁAŃ, OSIĄGNIĘTE WSKAŹNIKI.....	15
OBSZAR I. RODZINA	16
Cel strategiczny: Zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny	
OBSZAR II. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	20
Cel strategiczny: Skuteczna polityka społeczna wobec osób dotkniętych i zagrożonych niepełnosprawnościami i ich rodzin/opiekunów	
OBSZAR III. OSOBY STARSZE	23
Cel strategiczny: Skuteczna polityka społeczna wobec osób starszych i starości	
OBSZAR IV. OSOBYB ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM	27
Cel strategiczny: Wsparcie osób zagrożonych oraz dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	
OBSZAR V. WSPÓLNOTA LOKALNA	30
Cel strategiczny: Wzmacnianie atrakcyjności Gminy	
C. POZIOM REALIZACJI WSKAŹNIKÓW WYZNACZONYCH W STRATEGII.....	38
D. WYBRANE WSKAŹNIKI DLA GMINY ZBĄSZYNEK.....	41
IV. WNIOSKI – REKOMENDACJE.....	46
V. PODSUMOWANIE.....	49
Załącznik.....	50
WYBRANE WSKAŹNIKI PORÓWNAWCZE OBSZARÓW SRPS NA POZIOMIE MIKRO-MAKROREGIONALNYM	

WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Zbąszynek na lata 2022-2030 (w skrócie: SRPS) została przyjęta Uchwałą Nr XXXVIII/1/2022 Rady Miejskiej w Zbąszynku z dnia 31 stycznia 2022 roku. Dokument ten stanowi jedno z głównych narzędzi długoterminowego programowania i wdrażania gminnej polityki społecznej, której zakres zdecydowanie wykracza poza zadania pomocy społecznej. Strategia podchodzi do problemów społecznych bardzo szeroko, integrując zasoby i kompetencje samorządu gminy oraz lokalnych partnerów obejmujące nie tylko sferę pomocy społecznej, ale również rynku pracy, oświaty, kultury i sportu, opieki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa publicznego.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w rozdziale VI SRPS zatytułowanym Wdrażanie/Zarządzanie, Monitoring i Ewaluacja, podmiotem koordynującym jest samorządowa jednostka organizacyjna – Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku.

Do zadań OPS należy w szczególności uzgadnianie z podmiotami i partnerami współpracującymi listy potrzeb i zadań realizacyjnych, uszczegóławianie założeń strategii w postaci rocznych lub kilkuletnich programów wynikających z ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw, a także regularny monitoring oraz ewaluacja.

Sprawozdawczość dotycząca wdrażania SRPS (na potrzeby monitoringu, jak również ewaluacji) jest realizowana w okresach rocznych, w szczególności w oparciu o analizę wskaźnikową, opracowywaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku techniką badawczą desk research oraz na podstawie własnych danych i informacji, statystyki publicznej (generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych oraz Gminę i jej jednostki), a także statystyk realizatorów i partnerów realizacyjnych.

W tym celu powołany został przez kierownika OPS w Zbąszynku Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji. Dyskusja Zespołu toczy się wokół stopnia realizacji poszczególnych celów operacyjnych. Każdy cel poddany jest ocenie siedmiostopniowej skala Likerta, w jakim stopniu w opinii członków Zespołu jest on realizowany na danym etapie wdrażania strategii. Zespół uzgadnia ocenę oraz uzasadnia swoje stanowisko w danej sprawie.

Taki system pracy pozwala ocenić realizowane działania w gminie, które wpisują się w cele strategiczne, pozwala zweryfikować, czy są takie obszary, w których nie ma żadnych działań, a są one uwzględnione w celach strategii oraz, co równie ważne zorientować się, czy pewne działania się nie dublują i czy lepiej nie połączyć sił i środków, wzmacniając tym samym zasięg oddziaływania (większa liczba odbiorców działania, realizacja działania również na terenach wiejskich lub odwrotnie etc.).

Analiza powinna uwzględniać mierniki przyporządkowane każdemu z celów operacyjnych, zdefiniowanych w ramach SRPS. Pozwala to na śledzenie efektów wdrażania jej zapisów. Ponadto, dla kluczowych mierników określone zostały ich wartości bazowe oraz docelowe. Wskaźniki te wspomagają faktyczny pomiar postępów w realizacji SRPS w zakresie koordynacji strategii.

Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie SRPS wymaga szeregu innych działań, w tym szczególnie: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych. W tym celu Zarządzeniem Nr 10/2022 Burmistrza Zbąszynka z dnia 7 lutego 2022 r. powołany został Zespół Koordynujący SRPS o charakterze inicjatywnym, opiniodawczym i konsultacyjnym składający się m. in. z przedstawicieli: Urzędu Miejskiego, OPS, Rady Miejskiej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół oraz grup i instytucji społecznych, Policji, ochrony zdrowia.

Do zadań Zespołu Koordynacyjnego należy m. in.: koordynacja współpracy z partnerami realizacyjnymi, w tym z organizacjami pozarządowymi; pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji zadań zapisanych w SRPS; kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych zadań od partnerów realizacyjnych i odbiorców działań SRPS; poszukiwanie (wraz z Urzędem Miejskim oraz innymi podmiotami) innych niż budżetowe źródeł finansowania realizacji zadań i projektów; opiniowanie

sprawozdań i raportów z realizacji SRPS opracowanych przez OPS; zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji SRPS.

Istotne znaczenie dla oceny zaistniałych zjawisk oraz działań zrealizowanych w poszczególnych obszarach wdrażania strategii mają także opinie członków zespołu.

Niniejszy Raport składa się z czterech zasadniczych części: opisu podstawowych czynników zewnętrznych wpływających na wdrażanie SRPS; charakterystyki sytuacji społeczno-gospodarczej gminy i jej uwarunkowań; prezentacji głównych obszarów wdrożeniowych oraz celów strategii, zrealizowanych wskaźników oraz wykonanych działań; podsumowania zawierającego wnioski i rekomendacje dla Gminy i jej Partnerów.

Pierwsze dwie części obrazujące otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne, w którym odbywa się operacjonalizacja założeń SRPS, stanowią punkt wyjścia dla analizy wdrażania celów i działań przedmiotowego dokumentu. Trzecia część Raportu, ukazuje zarówno ilościowy jak i jakościowy wymiar działań zrealizowanych w ramach strategii.

Jak było wcześniej zaznaczone, SRPS wykracza poza kompetencje i zadania pomocy społecznej oraz uwzględnia zaangażowanie jednostek organizacyjnych i pomocniczych gminy, jej partnerów instytucjonalnych oraz podmiotów niepublicznych. Liczba zadań wykonywanych w sposób ciągły oraz podejmowanych projektów i inicjatyw lokalnych jest znaczna. Występują też obszary wymagające poprawy i wzmocnienia. Stosowne wnioski i rekomendacje w tym zakresie zawarte są w podsumowaniu Raportu.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE WDRAŻANIA STRATEGII

W kontekście wdrażania strategii istotne jest ujęcie Gminy Zbąszynek jako jednego z elementów społeczno-gospodarczego systemu powiatu, województwa i Polski. Wpływ na sytuację w gminie mają w związku z tym zjawiska oraz wydarzenia dziejące się w innych częściach kraju (zwłaszcza decyzje zapadające w polskim rządzie i parlamencie) oraz poza jego granicami. W tym kontekście jedną z głównych ról rolą władz gminy staje się sprawne i efektywne zarządzanie rozumiane jako optymalne kreowanie oraz wykorzystywanie zasobów (np. przestrzennych, przyrodniczych, ludzkich, finansowych) oraz procesów rozwojowych do osiągnięcia zamierzonego celu, jakim jest solidarność i integracja społeczna oraz skuteczne wsparcie dla osób i rodzin, w szczególności borykających się z problemami i mających trudności w realizacji własnych celów i aspiracji tkwiących zarówno wewnątrz Gminy (jej silne i słabe strony), jak i w otoczeniu (szanse i zagrożenia).

Warto podkreślić, iż w latach 2020-2023 na świecie miało miejsce wiele zdarzeń, pandemia COVID 19 oraz agresja Rosji na Ukrainę przyczyniła się do zachwiania sytuacji gospodarczej świata a co zatem i Europy, Polski i Gminy Zbąszynek.

Wśród innych czynników zewnętrznych w istotny sposób warunkujących realizację SRPS na pierwszy plan wysuwają się procesy demograficzne, ekonomiczne, technologiczne oraz kluczowe decyzje polityczne i zmiany prawa w Polsce.

Sytuacja demograficzna

Polska ma 37 766 327 mieszkańców, z czego 51,7% stanowią kobiety, a 48,3% mężczyźni. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców zmalała o 1,2%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,1 lat. Prognozowana liczba mieszkańców Polski w 2050 roku wynosi 33 950 569, z czego 17 387 024 to kobiety, a 16 563 545 mężczyźni.

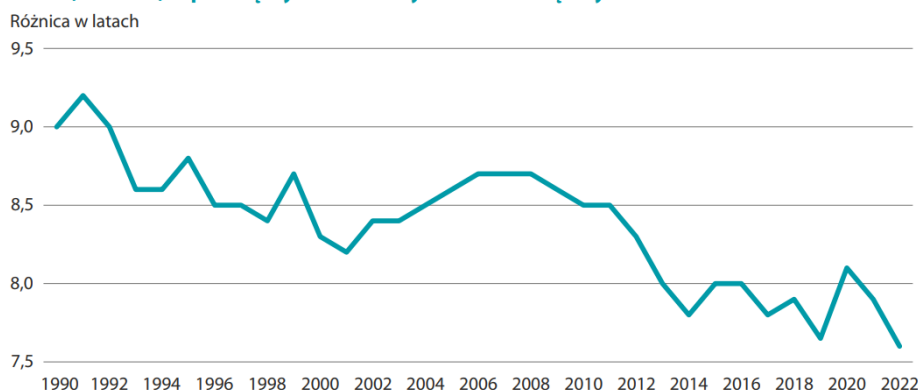
Mieszkańcy Polski zawarli w 2022 roku 155 817 małżeństw, co odpowiada 4,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym okresie odnotowano 1,6 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,1% mieszkańców Polski jest stanu wolnego, 54,0% żyje w małżeństwie, 7,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,5% to wdowy/wdowcy.

Polska ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -143 316. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu - 3,79 na 1000 mieszkańców Polski.

Na skutek pandemii COVID-19 i związanej z nią zwiększonej liczby zgonów, trwanie życia w latach 2020 i 2021 r., uległo znacznemu skróceniu w porównaniu do 2019 r. o 2,3 roku w przypadku mężczyzn oraz o 2,1 roku w przypadku kobiet. Ta niekorzystna tendencja uległa odwróceniu w 2022 r. i trwanie życia ponownie wzrosło (w porównaniu do 2021 r. o 1,7 roku dla mężczyzn i 1,4 dla kobiet). Należy jednak podkreślić, iż dla obu płci jest ciągle niższe o 0,7 r. niż było w 2019 r.. Biorąc pod uwagę rok 1990 trwanie życia było wyższe o odpowiednio 7,2 i 5,9 roku.

Wykres 1. Różnica (w latach) w przeciętnym trwaniu życia kobiet i mężczyzn 1990-2022

Różnica (w latach) w przeciętnym trwaniu życia kobiet i mężczyzn 1990-2022

W 2022 roku urodziło się 305 132 dzieci, w tym 48,7% dziewczynek i 51,3% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 355 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,68.

W 2021 roku 34,8% zgonów w Polsce spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 19,6% zgonów w Polsce były nowotwory, a 5,4% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Polski przypada 11.86 zgonów.

W 2022 roku zarejestrowano 409 058 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 409 058 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Polski 0. W tym samym roku 15 572 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 13 633 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 1 939.

59,2% mieszkańców Polski jest w wieku produkcyjnym, 18,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Źródło: www.polskawliczbach.pl

W końcu 2022 roku liczba ludności Polski wyniosła 37 mln 766 tys., tj. o ponad 141 tys. mniej niż w końcu 2021 roku, co oznacza, że na każde 10 tys. ludności ubyło 37 osób.

Spadek liczby ludności utrzymuje się od 2012 r.; jedynie w 2017 r. odnotowano nieznaczny jej wzrost (o niespełna 1 tys.). Na zmiany liczby ludności w ostatnich latach wpływa przede wszystkim przyrost naturalny, który od 2013 r. pozostaje ujemny (m.in. w wyniku spadku urodzeń). Towarzyszący pandemii COVID-19 wysoki wzrost liczby zgonów spowodował pogorszenie tendencji.

Od około 30 lat utrzymuje się zjawisko depresji urodzeniowej – niska liczba urodzeń nie zapewnia prostej zastępowalności pokoleń. W 2022 r. współczynnik dzietności obniżył się z 1,42 przed rokiem do 1,38, co oznacza, że na 100 kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat) przypadało 138 urodzonych dzieci (zarówno w miastach, jak i na wsi). Optymalna wielkość tego współczynnika, określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego, to 2,10–2,15 (tj. gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku 15–49 lat przypada średnio co najmniej 210–215 urodzonych dzieci).

Rezultatem przemian w procesach demograficznych, a przede wszystkim trwającej od początku lat 90. XX w. depresji urodzeniowej, są zmiany w liczbie i strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. W końcu 2021 r. liczba ludności w wieku 0–17 lat wyniosła ponad 6,9 mln (o ok. 4 tys. mniej niż przed rokiem) i była dużo niższa niż kilka dekad wcześniej: w porównaniu z 2000 r. zmniejszyła się o 2,4 mln, a w stosunku do 1990 r. spadła o ponad 4 mln. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 18,3% i nie zmienił się istotnie w stosunku do 2020 r., ale był znacznie mniejszy niż we wcześniejszych latach (24,4% w 2000 r. i 29,0% w 1990 r.).

Rezultatem procesów demograficznych są zmiany w liczbie i strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku.

Zmniejsza się liczba i odsetek ludności w wieku produkcyjnym mobilnym – na koniec 2021 r. było to prawie 14,0 mln osób, tj. 36,6% ogółu populacji (od ponad 20 lat odsetek ten oscylował wokół 40%).

Dodatkowo utrzymuje się proces starzenia się zasobów pracy.

Przyspieszeniu ulega natomiast proces starzenia się ludności Polski. Wskazują na to tendencje zmian dotyczące udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety – 60 lat i więcej, mężczyźni – 65 i więcej). W latach 2000–2022 liczebność tej zbiorowości zwiększyła się o prawie 3 mln do wielkości 8,6 mln, a jej odsetek wzrósł w tym okresie z niespełna 15 proc. do 23 proc.” – podał GUS.

W 2022 roku w stosunku do roku poprzedniego najbardziej wzrosła liczba osób w wieku 75-79 lat (o 10,7 proc.) i osiągnęła udział w populacji osób starszych na poziomie 12,1 proc. Osoby w wieku co najmniej 80 lat stanowią ok. 16,3 proc.

GUS podaje, że w 2022 r. w miastach odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększył się do 25 proc., a na terenach wiejskich do prawie 20 proc.

Wskaźnik dla osób w wieku przedprodukcyjnym od kilku lat kształtuje się na stałym poziomie, natomiast dla osób w wieku poprodukcyjnym wzrasta.

W 2022 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat) przypadało 68 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), w 2012 r. – 57.

W 2021 r. na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 31 osób w wieku przedprodukcyjnym i aż 38 osób w wieku poprodukcyjnym. Jeszcze w 2010 r. cząstkowe współczynniki kształtowały się na poziomie 29 i 26, a w latach wcześniejszych relacje były jeszcze bardziej korzystne (w 2000 r. wynosiły odpowiednio 40 i 24, a na początku lat 90. XX w. – 50 i 22).

Obserwowane procesy demograficzne wskazują, że sytuacja ludnościowa Polski nadal jest trudna. W najbliższej perspektywie nie można oczekiwać znaczących zmian gwarantujących stabilny rozwój demograficzny. Niski poziom dzietności, obserwowany od ponad ćwierćwiecza, będzie miał negatywny wpływ także na przyszłą liczbę urodzeń, ze względu na zmniejszającą się liczbę kobiet w wieku rozrodczym. Zjawisko to jest dodatkowo potęgowane przez utrzymujący się od szeregu latu wysoki poziom emigracji Polaków za granicę (szczególnie dotyczy to emigracji czasowej ludzi młodych).

Niski poziom dzietności i urodzeń wpływa na coraz szybsze starzenie się społeczeństwa poprzez m.in. wzrost liczby i udziału najstarszych grup wieku ludności w ogólnej populacji. W 2020 r., podobnie jak rok wcześniej, grupa wieku 80 lat i więcej liczyła prawie 1,7 mln osób, tj. ponad 4% ludności Polski (w 2010 r. było to 1,3 mln, tj. ponad 3%, a w 2000 r. – 770 tys. – 2% populacji).

Niski poziom dzietności i urodzeń, przy jednoczesnym korzystnym zjawisku, jakim jest wydłużanie trwania życia, będzie powodować zmniejszanie podaży pracy oraz coraz szybsze starzenie się społeczeństwa.

Lata 2018-2021 były dobre dla polskiej gospodarki. Głównym czynnikiem wpływającym na rozwój gospodarki był konsumpcyjny popyt krajowy, czyli konsumpcja realizowana przez gospodarstwa domowe (zakupy dóbr i usług przez osoby i rodziny z ich osobistych dochodów w celu zaspokojenia potrzeb). Rosnący popyt konsumpcyjny był możliwy dzięki wzrostowi dochodów gospodarstw domowych jako wynik przede wszystkim korzystnej sytuacji na rynku pracy oraz zwiększenia zasięgu rządowego Programu „Rodzina 500 plus”, który od 1 lipca 2019 roku przysługuje każdemu dziecku do 18 roku życia.

Ogólna sytuacja ekonomiczna kraju stwarzała stabilne perspektywy dla rozwoju przedsiębiorczości, zgodne z globalnymi perspektywami wzrostu gospodarczego. Sytuacja na rynku pracy w 2021 r. nieznacznie poprawiła się w porównaniu z poprzednim rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było nieco większe niż w 2020 r. (wówczas po raz pierwszy od 2013 r. odnotowano jego spadek). Wzrost zatrudnienia w skali roku utrzymywał się od II kwartału, ale jego tempo stopniowo słabło. Począwszy od marca 2021 r. odpływ z bezrobocia rejestrowanego był wyższy niż napływ. W rezultacie od czerwca liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku.

Według danych ostatecznych w 2022 r. przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej wyniosło 11,0 mln etatów. W stosunku do poprzedniego roku było to więcej o 1,5%. W końcu 2021 r. była o ok. 0,3% wyższa niż rok wcześniej (wobec spadku w końcu 2020 r.).

Według wstępnych danych w końcu listopada 2023 roku w urzędach pracy zarejestrowanych było 774,8 tys. Bezrobotnych, w końcu 2022 roku 813,2 tys. Bezrobotnych, natomiast w 2021 r. zarejestrowanych było 895,2 tys. bezrobotnych, tj. 2023/2022 mniej o 38,4 tys. niż w poprzednim roku. W 2023 stopa bezrobocia wyniosła 5,1%, natomiast w 2022 roku 5,2% i była o 0,6 p. proc. niższa niż w końcu grudnia 2021 r.

„Gdy porównamy poziom bezrobocia w końcu 2023 r. do stanu z końca lutego 2020 r. , a więc sprzed epidemii COVID-19, widzimy, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopa bezrobocia co roku spada i jest na stabilnym poziomie.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach: 2023 r. - 3% w wielkopolskim, 4,3 % w lubuskim do 8,4% na Podkarpaciu.

W porównaniu z grudniem 2020 r. w ogólnej liczbie zarejestrowanych **bezrobotnych najwyższy odsetek takich osób bezrobotnych to osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy** jak: długotrwale bezrobotni, niepełnosprawni, osoby w wieku powyżej 50. roku życia oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko w wieku do 6. roku życia. Podobne do notowanych rok wcześniej były odsetki osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18. roku życia. Obniżył się odsetek osób bezrobotnych w wieku poniżej 30. roku życia.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2023 r. wyniosło 8032,96 zł w porównaniu z grudniem 2022 r. było wyższe o 9,6%.

Przeciętne miesięczne **wynagrodzenie** brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2021 r. wyniosło 5889,84 zł i było o 8,8% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,7% w 2020 r.).

Przeciętna miesięczna **nominalna emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2022 r. wyniosła 2 869,02 zł i była wyższa o 7,8% niż w 2021 r. W grudniu 2021 r. ukształtowała się ona na poziomie 2661,37 zł.

Przeciętne miesięczne nominalne emerytury i renty brutto w obu systemach wzrosły w większym stopniu niż w poprzednim roku.

Mimo to, ich siła nabywcza była mniejsza niż w 2021 r. Spadek realnych świadczeń z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych odnotowano po raz pierwszy od 2000 r., natomiast rolników indywidualnych – w drugim roku z rzędu (w 2022 r. był on znacznie głębszy niż w 2021 r.).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 11,4 proc. W stosunku do poprzedniego. W 2022 wzrost ten wyniósł 14,4%. W 2021 r. obserwowano stopniowe przyspieszanie dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku. W efekcie średnioroczny wzrost tych cen był najwyższy od 20 lat i większy od założonego w ustawie budżetowej. Po spadku przed rokiem odnotowano wysoki wzrost cen towarów i usług związanych z transportem. Bardziej niż w 2020 r. wzrosły ceny m.in. w zakresie mieszkania, natomiast mniej – ceny żywności i napojów bezalkoholowych. W grudniu 2021 r. tempo wzrostu cen w skali roku było najwyższe od 2000 r. Zwiększyła się dynamika cen w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym cen w zakresie mieszkania oraz cen żywności i napojów bezalkoholowych; utrzymał się wysoki wzrost cen związanych z transportem.

W 2022 r. nastąpiło olbrzymie przyspieszenie dynamiki cen towarów i usług. Inflacja konsumencka wyniosła 15,5% w ujęciu rocznym w lipcu 2022 r. Natomiast w 2023 r. wyniosła 6,6 proc. w ujęciu rocznym w listopadzie 2023 r.

Produkt krajowy brutto, według wstępnych szacunków, był realnie wyższy niż przed rokiem o 4,9% (w 2021 r., po spadku związanym z pandemią COVID-19, wzrost PKB wyniósł 6,8%).

Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego był popyt krajowy. Pozytywnie oddziaływało zarówno spożycie, jak i popyt inwestycyjny.

Popyt krajowy był o 5,5% wyższy niż w 2021 r. Spożycie ogółem wzrosło o 2,1%, w tym spożycie w sektorze gospodarstw domowych zwiększyło się o 3,0%. Nakłady brutto na środki trwałe wzrosły o 4,6% (przed rokiem ich wzrost wyniósł 2,1%).

Stopa inwestycji wyniosła 16,8% (wobec 17,0% w 2021 r.). Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej była o 4,6% wyższa niż w 2021 r. Znaczny jej wzrost odnotowano w przemyśle – o 7,0%. W budownictwie wartość dodana brutto zwiększyła się o 4,5%, a w handlu; naprawie pojazdów samochodowych o 2,0%.

Wzrost przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw był wyższy niż w poprzednich latach (+13%). Jednak na skutek wysokiej inflacji, po raz pierwszy od dziesięciu lat, odnotowano spadek siły nabywczej płac (-1%).

Ubóstwo

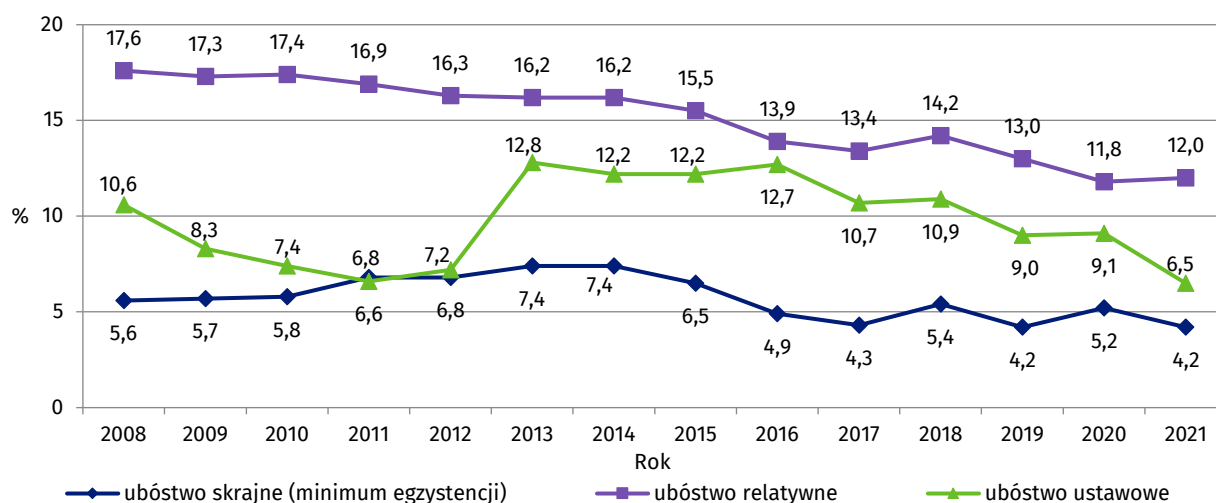
Od 2016 roku stopa ubóstwa skrajnego pozostaje na podobnym poziomie 4-5%. Odnotowano niewielki spadek zasięgu ubóstwa skrajnego z ok. 5% osób w 2020 r. do ok. 4% w 2021 i 2022 r. oraz nieco większy - ubóstwa ustawowego z ok. 9% do niecałych 7% przy niezmiennym od 2018 roku progu tego ubóstwa. Stopa ubóstwa relatywnego wyniosła ok. 11,8 proc. wobec 12,2 proc. w 2021 roku, a ustawowego 7,1 proc. wobec 7,4 proc. Niewielkie zmiany zasięgu ubóstwa ekonomicznego w 2021 r. miały miejsce przy nieznacznej poprawie przeciętnej sytuacji materialnej gospodarstw domowych.

W warunkach nadal trwającej pandemii COVID-19, wyższy w 2020 r. był zarówno realny poziom dochodów, jak i wydatków gospodarstw domowych. W porównaniu z 2020 r. nie zaobserwowano istotnych zmian w społecznej mapie zagrożenia ubóstwem w Polsce, a pozytywne zmiany dotyczące zasięgu ubóstwa odnotowano w szerszym zakresie wśród mieszkańców wsi niż w miastach.

Stopa ubóstwa relatywnego w latach 2010-2015 kształtowała się na poziomie 16-17%. W latach 2016-2019 wartość wskaźnika ubóstwa relatywnego spadła do 13-14%. Od 2020 do 2022 roku w ubóstwie relatywnym żyło ok. 12% osób w gospodarstwach domowych.

Z kolei zasięg tzw. ubóstwa ustawowego od 2010 do 2012 wynosił ok. 7%. W 2013 roku stopa ubóstwa wyraźnie wzrosła do ok. 13% i w latach 2013-2016 utrzymywała się na poziomie 12-13%. W kolejnych latach zasięg ubóstwa ustawowego malał i od roku 2021 kształtuje się na poziomie ok. 7%.

Wykres nr 1. Zasięg ubóstwa w Polsce w latach 2008–2021 według przyjętych w danym roku granic ubóstwa (% osób w gospodarstwach domowych)

W tym czasie jednak zaobserwowano nieco wyższe wartości niektórych wskaźników zróżnicowania dochodów oraz nieznaczne obniżenie wartości realnych, uwzględniających wzrost cen, wydatków gospodarstw domowych. Zwiększenie zasięgu ubóstwa dotyczyło w większym stopniu mieszkańców wsi, głównie gospodarstw domowych utrzymujących się ze świadczeń społecznych innych niż emerytury i renty.

Do czynników zwiększających zagrożenie ubóstwem należy ponadto zaliczyć niski poziom wykształcenia oraz obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym¹.

Wśród czynników w istotny sposób determinujących sytuację społeczną w kraju należy również wskazać reformy wprowadzane przez władze oraz uruchamianie kolejnych rządowych programów. Zmiany zapoczątkowane i/lub wdrożone w latach 2018-2023 to między innymi: rozszerzenie Programu Rodzina 500 Plus od 2023 800 plus, który od 1 lipca 2019 roku przysługuje każdemu dziecku do 18 roku życia; wprowadzenie, Ustawą z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, Programu „Mama 4+”, przeznaczonego dla osób, które żeby wychować co najmniej czworo dzieci nie mogły podjąć pracy zarobkowej lub z niej zrezygnowały, a dziś żyją na granicy ubóstwa, nie mając prawa do świadczeń nawet na minimalnym poziomie; Program Dobry Start, czyli tzw. 300 zł na dziecko; 1 stycznia 2022 r. w życie weszła ustawa o rodzinnym kapitale opiekuńczym (po 1000 zł miesięcznie przez rok lub w ratach po 500 zł przez dwa lata); .wprowadzenie Programu „Emerytura +”, na podstawie którego w 2019 roku ok. 9,72 miliona osób pobierających emerytury i renty otrzymało jednorazowe „13” i „14” świadczenie pieniężne w wysokości minimalnej emerytury; uruchomienie w styczniu 2018 roku Programu „Opieka 75+”, adresowanego do gmin miejskich, wiejskich oraz miejsko-wiejskich liczących do 60 tys. mieszkańców, którego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Od 2019 roku program rozszerzono, co oznacza, że kierowany jest nie tylko do osób samotnych w wieku 75 lat i więcej, ale także do osób pozostających w rodzinach; utworzenie, od 1 stycznia 2019 roku, Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, w ramach którego realizowane są programy takie jak „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”, „Opieka wytchnieniowa”, „Centra opiekuńczo-mieszkalne”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”; wdrożenie Wieloletniego Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, mającego na celu zapewnienie pomocy zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich

¹ Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2021 r. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 20, s. 1 i nast.

dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Niestety zawirowania na arenie międzynarodowej w 2022 i 2023 r., zmniejsza poczucie bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych.

Są to jedynie wybrane działania, które w latach 2018-2021 mogły wywierać wpływ na sytuację społeczną w Polsce oraz na indywidualną sytuację każdego mieszkańca i rodziny. Okres ten to ponadto czas intensywnej realizacji krajowych i regionalnych programów operacyjnych, dla których rok 2019 stanowił przedostatni rok obowiązywania i jednocześnie czas jednych z ostatnich ogłaszanych konkursów w tej perspektywie finansowej.

Podsumowując, sytuacja geopolityczna oraz gospodarcza Polski w latach 2018-2021 przedstawiała się pozytywnie, oferując liczne możliwości, których wykorzystanie mogło przyczynić się do poprawy warunków i jakości życia ludności. Szczególnie na terenach wiejskich, gdzie dostęp do rynku pracy i usług społecznych jest zasadniczo niższy niż na obszarach miejskich.

Niestety rok 2022 i 2023 z uwagi na toczącą się wojnę Rosji z Ukrainą powoduje, że niezmiernie trudno jest szacować jej skutki dla polskiej gospodarki. Wielu polskich przedsiębiorstw odczuwa negatywne skutki rosyjskiej agresji militarnej na Ukrainę. Rzeczywistość, w jakiej funkcjonują obecnie polscy przedsiębiorcy jest bardzo trudna. Zaistniała sytuacja wymusza podejmowanie szybkich i zdecydowanych działań i niejednokrotnie bardzo trudnych decyzji biznesowych.

Polska jest obecnie jednym z największych inwestorów na Ukrainie – informuje Krajowa Izba Gospodarcza. Natomiast zdaniem ekspertów Polskiego Instytutu Ekonomicznego, na podstawie przeprowadzonych badań, polskie firmy *"już dziś boryka się z konkretnymi problemami wynikającymi z zerwanych łańcuchów dostaw, czy braku pracowników"*. Obawy odczuwane są bez względu na wielkość firm. Wojna w Ukrainie przełożyła się też na dużą niepewność przedsiębiorstw co do sytuacji gospodarczej - trzy czwarte uważa, że jest to silnie oddziałująca bariera dla prowadzenia biznesu w dzisiejszych czasach.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ W GMINIE

W świetle dostępnych statystyk, sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy Zbąszynek w latach 2018-2022, podobnie jak w kraju, można określić jako korzystną, o czym świadczą m.in. malejące wskaźniki dotyczące korzystania z pomocy społecznej. W ciągu ostatnich czterech lat liczba rodzin objętych pomocą przez OPS w Zbąszynku spadła ze 179 do 132 w 2021 r., 125 w roku 2022 i **131 w 2023 r.**

O kondycji gospodarczej gminy mogą świadczyć takie czynniki jak nasycenie podmiotami gospodarki narodowej, stan bezrobocia oraz liczba pracujących mieszkańców. W 2019 roku liczba podmiotów gospodarki narodowej w rej. REGON na 10 tys ludności w wieku produkcyjnym w gminie wynosiła 1 590,2, w 2021 r. 1 700,1, natomiast w 2022 r. 1 776,6 tj. o 111,7% więcej.

Na poziomie stabilnym utrzymuje się liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy: 2021 r. - 62 osoby, w 2022 - 56 osób, w 2023 – 61 osób.

Dane te wskazują na dobrą sytuację na lokalnym rynku pracy w 2023 roku, niewątpliwie powiązaną z ogólną tendencją spadku bezrobocia i niską, od wielu lat, stopą bezrobocia w całym powiecie świebodzińskim.

Powyższe czynniki mają pozytywny wpływ na gospodarkę budżetową samorządu gminnego, która jest prowadzona w warunkach wyznaczanych przede wszystkim przez wysokość dochodów.

Szczególne znaczenie mają dochody własne jednostki oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i od osób prawnych, które odzwierciedlają samodzielność finansowo-decyzyjną Gminy oraz stopień rozwoju gospodarczego i zamożności społeczeństwa.

Niewątpliwie w latach 2018-2022 sytuacja socjalno-bytowa wielu rodzin w Gminie Zbąszynek uległa znacznej poprawie, co przełożyło się również na ich większe możliwości korzystania z edukacji, udziału w kulturze czy wypoczynku, a w efekcie też na lepszą kondycję psychiczną i intelektualną.

Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin nie oznacza braku problemów i wyzwań. Ze statystyk OPS w Zbąszynku wynika, że nadal dość istotna grupa mieszkańców korzysta ze wsparcia.

W 2023 dominującymi powodami korzystania z pomocy społecznej w gminie były: długotrwała lub ciężka choroba (62 rodzin), bezradność (42 rodzin), niepełnosprawność (58 rodzin). Pozostałe powody udzielania pomocy mieszkańcom w statystykach występują sporadycznie, tak jak alkoholizm (16), bezdomność (6).

Nie oznacza to jednak, że rodziny ich nie doświadczają. W opinii członków Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji, jednym z takich problemów są uzależnienia. Nadużywanie alkoholu coraz częściej jest problemem ludzi młodych, nawet niepełnoletnich, stanowiąc niejako konsekwencję zbyt łatwego dostępu do alkoholu, problemów rodzinnych, przemocy w rodzinie, jak również powielania nieprawidłowych wzorców rodzinnych. Widoczni są również mieszkańcy pijący alkohol na skwerach, ścieżkach czy przy sklepach. Problem uzależnień w coraz większym stopniu związany jest też z nowymi technologiami, z których młodzież nierzadko nadmiernie korzysta (komputer, Internet, telefon).

To, na co należy szczególnie zwrócić uwagę, to roszczeniowość wielu środowisk, rozluźnienie więzi społecznych oraz osłabianie tradycyjnych wzorców i norm w zakresie wychowania. Oczekiwania mieszkańców wobec pomocy społecznej umniejszają rolę i znaczenie wspólnot lokalnych oraz zaradność rodzin. Zresztą konstrukcja systemu wsparcia w naszym kraju w pewnym sensie „legitymizuje” postawy roszczeniowe, ukierunkowane na otrzymanie świadczenia finansowego. Wielość form obowiązkowej pomocy pieniężnej w ramach różnorodnych systemów wsparcia (np. pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłki i stypendia szkolne, dodatki energetyczne) poniekąd spychają na dalszy plan aktywne formy integracji realizowane przez OPS i inne instytucje lokalne.

Warto także zwrócić uwagę na wyzwania związane ze zmianami w strukturze demograficznej Gminy. Zjawisko starzenia się społeczeństwa oznacza nie tylko wzrost liczby i odsetka osób starszych wśród mieszkańców. To także rosnące potrzeby w zakresie zapewnienia należytej opieki oraz usług medycznych dla osób o zmniejszonej sprawności, niepełnosprawnych oraz przewlekle chorujących. Wraz ze wzrostem odsetka osób starszych w strukturze mieszkańców coraz większe znaczenie mają również wszelkie przedsięwzięcia ukierunkowane na wielokierunkową aktywizację seniorów.

Należy jednak podkreślić, iż ogólną sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Zbąszynek można ocenić jako dobrą. Natomiast wyżej wymienione kwestie wskazano po to, aby zasygnalizować zagadnienia istotne w kontekście realizowania lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zarazem zaznaczyć trzeba, iż monitoring SRPS za 2022 rok ma służyć przede wszystkim dostarczeniu informacji, które zostaną wykorzystane do oceny stopnia realizacji poszczególnych celów i działań zapisanych w strategii w ramach procesu ewaluacji.

III. CELE I PRIORYTETY STRATEGII, DZIAŁANIA, OSIĄGNIĘTE WSKAŹNIKI

Instytucją zarządzającą wdrażaniem i monitorowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zbąszynek na lata 2022-2030 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku.

Do zadań OPS należy w szczególności uzgadnianie z podmiotami i partnerami współpracującymi listy potrzeb i zadań realizacyjnych, uszczegóławianie założeń strategii w postaci rocznych lub kilkuletnich programów wynikających z ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw, a także regularny monitoring oraz ewaluacja.

W tym celu powołany został Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji. Dyskusja Zespołu toczy się wokół stopnia realizacji poszczególnych celów operacyjnych. Każdy cel poddany jest ocenie (wg skali Likerta: 1- absolutnie nie, 2- nie, 3- chyba nie, 4- nie wiem, 5- chyba tak, /określ procent realizacji/, 6- tak, 7- absolutnie tak) w jakim stopniu, w opinii członków Zespołu jest on realizowany na danym etapie wdrażania strategii. Zespół uzgadnia ocenę oraz uzasadnia swoje stanowisko w danej sprawie. Taki system pracy pozwala ocenić realizowane działania w gminie, które wpisują się w cele strategiczne, pozwala zweryfikować, czy są takie obszary, w których nie ma żadnych działań, a są one uwzględnione w celach strategii oraz, co równie ważne zorientować się, czy pewne działania się nie dublują i czy lepiej nie połączyć sił i środków, wzmacniając tym samym zasięg oddziaływania (większa liczba odbiorców działania, realizacja działania również na terenach wiejskich lub odwrotnie etc.).

A. CELE - PRIORYTETY

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem SRPS jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców Gminy Zbąszynek, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Należy podkreślić umowność podziałów „obszarowych”, które wzajemnie się przenikają i dopełniają. Nie jest możliwa sprawna i efektywna realizacja zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przy braku integracji poszczególnych kierunków działań. Dla każdego z niżej wymienionych obszarów priorytetowych wyznaczono cele strategiczne, a także służące im cele operacyjne (o krótszej perspektywie czasowej), które ułatwią realizację wizji rozwoju.

Realizacji celów służą zdefiniowane w dokumencie kluczowe zadania i projekty, które określają ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej interesariuszy polityki społecznej w Gminie Zbąszynek.

Efektom tak wypracowanej strategii jest funkcjonalna społeczność i zaradni obywatele.

Cel główny SRPS zostanie osiągnięty dzięki realizacji celów szczegółowych i operacyjnych, uporządkowanych w formie pięciu obszarów priorytetowych:

Priorytet I. RODZINA

Cel strategiczny: Zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny

Cele operacyjne:

1.1 Wsparcie rodzin oraz efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów w rodzinie

1.2 Rozwój zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym behawioralnych

Priorytet II. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel strategiczny: Skuteczna polityka społeczna wobec osób dotkniętych i zagrożonych niepełnosprawnościami i ich rodzin/opiekunów.

Cele operacyjne:

- 2.1 Wspieranie osób i rodzin /opiekunów w zakresie skuteczności walki z chorobą.
- 2.2 Wspomaganie, aktywizacja i integracja osób oraz rodzin dotkniętych oraz zagrożonych niepełnosprawnościami.

Priorytet III. OSOBY STARSZE

Cel strategiczny: Skuteczna polityka społeczna wobec osób starszych i starości

Cele operacyjne:

- 3.1 Doskonalenie usług dla osób starszych i wsparcie ich opiekunów.
- 3.2 Aktywizacja zawodowa, społeczno-kulturalna i obywatelska oraz rekreacyjno-sportowa.

Priorytet IV. OSOBYB ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM

Cel strategiczny: Wsparcie osób zagrożonych oraz dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym

Cele operacyjne:

- 4.1 Efektywna polityka włączenia społecznego
- 4.2 Aktywizacja i reintegracja osób bezrobotnych

Priorytet V. WSPÓLNOTA LOKALNA

Cel strategiczny: Wzmacnianie atrakcyjności Gminy

Cele operacyjne:

- 5.1 Integrująca i rozwijająca oferta spędzania czasu wolnego na terenie Gminy.
- 5.2 Efektywna edukacja i wychowanie
- 5.3 Bezpieczeństwo, zdrowie i komfort życia mieszkańców
- 5.4 Profesjonalizacja i integracja działań w ramach pomocy społecznej
- 5.5 Rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej

Każdy z priorytetów zakłada wdrażanie kompleksowych instrumentów i narzędzi służących profilaktyce dysfunkcji społecznych, aktywizacji obywateli oraz całych społeczności lokalnych, a także wsparciu osób i rodzin doświadczających trudności w codziennym funkcjonowaniu.

Poniżej prezentowane są wskaźniki zrealizowanych działań oraz osiągniętych rezultatów SRPS w 2023 r. w podziale na priorytety, zgodnie z jej założeniami zawartymi w części VI.2 Wdrażanie/Zarządzanie, Monitoring i Ewaluacja.

B. POZIOM REALIZACJI DZIAŁAŃ, OSIĄGNIĘTE WSKAŹNIKI

Monitorowanie postępów w zakresie realizacji gminnej polityki społecznej, opisanej w ramach niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2030, ułatwia lista rekomendowanych mierników, które przypisane zostały poszczególnym celom operacyjnym.

Lista ta stanowi bazową propozycję, która podczas prowadzenia procesów monitorowania i przeglądu strategicznego może być modyfikowana i uzupełniana - zgodnie z potrzebami jednostek wdrażających.

Wytyczone cele zrealizowane zostały przy wykorzystaniu istniejącego potencjału instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej.

Obszar priorytetowy 1: RODZINA

Cel strategiczny: Zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny

1.1 Wsparcie rodzin oraz efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów w rodzinie.

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2021	2022
1	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 tys. ludności	-0,080	-0,016	-0,014
2	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym [osoba]	69,3	70,09	74,4

Dane GUS – aktualne

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
3	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	141	131	139
4	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	23	18	19
5	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	145	125	131
6	Liczba dzieci w placówkach wsparcia dziennego		4	5/1
7	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	11	12	14
8	Liczba dzieci objętych opieką poradni psychologiczno-pedagogicznych - wydane orzeczenie/opinia/ i % do ogółu ucz.	B.d.	21/139/ 11,1	31/125/ 10,8

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
	Przyrost naturalny	- 47	-29	-14

Dane: Urząd Miejski w Zbąszynku

Opis postępowania

Gmina Zbąszynek wyludnia się, co jest trendem niekorzystnym na tle całego regionu. Przyczyną spadku liczby ludności gminy jest zarówno ujemny przyrost naturalny oraz zamieszkiwanie bez zameldowania. Społeczność lokalna starzeje się w dużym tempie. Jednak odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Zbąszynek – 22% jest mniejszy niż przeciętna dla województwa lubuskiego – 23,27% i powiatu świebodzińskiego – 22,6%. Stan ten nie zaburza stabilnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy.

Naturalnym kierunkiem działania jest więc wzmocnienie polityki prorodzinnej na terenie gminy. Strategia postępowania ukierunkowana jest zatem na zapewnienie rodzinie odpowiednich warunków do godnego życia oraz rozwoju. To właśnie rodzina, jako podstawowa jednostka społeczna, zapewnia zastępowalność pokoleń oraz stanowi o szansach i możliwościach rozwojowych Gminy.

Wsparcie rodzin oraz efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów w rodzinie to przede wszystkim tworzenie warunków do trwania i pełnego rozwoju rodzin, wspomaganie ich we wszystkich fazach tego rozwoju, profilaktyka uprzedzająca, wczesne wykrywanie problemów i zagrożeń, niwelowanie objawów dysfunkcji na pierwszym etapie ich powstawania, w momencie pojawienia się pierwszych symptomów sytuacji problemowych, wczesne wspomaganie potrzebujących osób i rodzin, efektywna pomoc, udzielana w sposób racjonalny i adekwatny do zdiagnozowanych problemów i potrzeb.

Dla osiągnięcia niniejszego celu zaplanowano szereg działań, w tym przedsięwzięcia z zakresu promocji, profilaktyki i edukacji na rzecz rodziny, zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej oraz asystentury rodzin, pomoc finansową i rzeczową dla potrzebujących rodzin, kompleksowe wsparcie osób i rodzin w kryzysie, pomoc w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wsparcia i ochrony pokrzywdzonych, a także zwiększenie dostępności oferty czasu wolnego dla rodzin, w szczególności wielodzietnych.

POZIOM REALIZACJI DZIAŁAŃ WYBRANEGO CELU WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/2023
1.1.1	Podejmowanie działań promocyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz właściwych relacji rodzinnych (kampanie społeczne, wydarzenia kulturalno-oświatowe, edukacja młodzieży, wzmacnianie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców i opiekunów, współpraca szkół i placówek oświatowych oraz instytucji polityki społecznej).	Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury. Rodzice, Rady Rodziców, Media	6/6,6
1.1.2	Zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej oraz asystentury rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo oraz rodzin i dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.	OPS	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne instytucje polityki społecznej	7/7
1.1.3	Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym realizacja programu dożywiania dzieci i osób niesamodzielnych.	OPS	Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe. Kościoły i związki wyznaniowe, Komornik	7/6,3
1.1.4	Zapewnienie miejsc w placówkach wsparcia dziennego.	OPS, Świetlice	Szkoły i placówki oświatowe, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe	5/5
1.1.5	Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, w tym prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, ciągłe podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.	OPS	PCPR, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej i inne instytucje polityki społecznej, Szkoły i placówki oświatowe, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe, Policja, sądy, prokuratura, POZ, Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze	7/6,5
1.1.6	Doskonalenie współdziałania służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie, w tym przemocy.	OPS	j.w.	7/7
1.1.7	Pomoc psychologiczna, terapeutyczna, rehabilitacyjna oraz inne formy wsparcia dla osób i rodzin w kryzysie.	OPS	j.w. oraz Zakłady Lecznictwa Ambul. Poradnia Leczenia Uzależnień i inne placówki ochrony zdrowia	7/6,5

1.1.8	Tworzenie warunków do powstawania i działania grup wsparcia dla różnych odbiorców, według zdiagnozowanych potrzeb, w tym np. dla rodzin, w których żyją osoby z niepełnosprawnościami czy niesamodzielne osoby starsze.	OPS	PP-P, instytucje polityki społecznej, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe	5/7
1.1.9	Organizacja, wspieranie i promocja imprez dedykowanych całym rodzinom.	ZOK, OSiR i inne instytucje kultury i sportu	Urząd Miejski, Szkoły i placówki oświatowe, NGO, Kluby i organizacje sportowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Podmioty prywatne, Agencje artystyczne, Twórcy, artyści, zespoły, Media	6/6,2
1.1.10	Udział w programie Karta Dużej Rodziny	Urząd Miejski, OPS	Administracja rządowa, Urząd Miejski, ZOK, OSiR i inne instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, NGO, Podmioty prywatne	7/6,2
1.1.11	Realizacja gminnego programu wspierania rodziny „Gmina Zbąszynek - Rodzina na 5 plus”	OPS/Urząd Miejski	Partnerzy Programu, Szkoły i placówki oświatowe, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe	6/4

- *Realizacja działań ww. celu jest na stabilnym dobrym poziomie.*

1.2 Rozwój zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba inicjatyw edukacyjnych, akcji i wydarzeń z zakresu uświadamiania zagrożeń związanych z uzależnieniami	Bd	W 2023	14
2	Liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia w związku z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a także innych uzależnień	Bd	103/67	115/57

Opis postępowania

Alkoholizm, narkomania, nikotynizm, używanie substancji psychoaktywnych, niejednokrotnie towarzysząca im przemoc w rodzinie, stanowią poważne zagrożenie dla życia społecznego mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży. Młodzi ludzie, szczególnie u progu dorastania, są szczególnie narażeni na uzależnienie - podejmują wiele różnorodnych, niekiedy zupełnie nowych dla nich zachowań, często szkodliwych dla ich zdrowia. Nie są oni do końca świadomi negatywnych konsekwencji swojego postępowania. Użytki mają negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno pojedynczych osób, jak i całych rodzin. Konsekwencje uzależnienia dotyczą nie tylko osób pijących czy zażywających inne środki, ale także ich bliskich oraz wpływają na całą populację, powodując wiele szkód społecznych.

W związku z powyższym, strategia postępowania uwzględnia zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, realizowane w ramach szerokiej współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów.

Główna aktywność obejmowała w 2023 r. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szkołach, działania lecznicze, rehabilitacyjne i terapeutyczne w punkcie konsultacyjnym w OPS w Zbąszynku, służące wyciągnięciu z nałogu osób już uzależnionych, wsparcie rodzin i osób współuzależnionych, czy mieszkających z osobami uzależnionymi, rozwijanie mechanizmów współpracy między podmiotami zajmującymi się uzależnieniami.

POZIOM REALIZACJI DZIAŁAŃ WYBRANEGO CELU WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/2023
1.2.1	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych wśród mieszkańców Gminy.	Szkoły, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe	PCPR, OPS i inne instytucje polityki społecznej, GKRPA, Instytucje kultury, Media	6/6,5
1.2.2	Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych i innych uzależnień w Gminie Zbąszynek, zgodnie z corocznie aktualizowaną diagnozą problemów i potrzeb oraz wynikającymi z niej celami i kierunkami interwencji.	GKRPS, OPS	Świetlica NGO, POZ, AOS, Szkoły i inne instytucje gminne	6/6
1.2.3	Współpraca ze szkołami i placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów i warsztatów profilaktycznych, dostosowywanych do konkretnych potrzeb i problemów danej instytucji (w powiązaniu ze szkolnymi programami profilaktyki). Realizacja kampanii profilaktycznych.	OPS, Szkoły	GKRPA, NGO, POZ, AOS Media	6/6,2
1.2.4	Pomoc terapeutyczna, rehabilitacyjna i inna dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym dalsze prowadzenie grup terapeutycznych w Ośrodku Pomocy Społecznej.	OPS	NGO, Kościoły i zw. wyznaniowe, Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego Poradnia Leczenia Uzależnień i inne placówki ochrony zdrowia	7/6

Obszar priorytetowy: OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel strategiczny: **Skuteczna polityka społeczna wobec osób dotkniętych i zagrożonych niepełnosprawnościami i ich rodzin/opiekunów**

Cele operacyjne:

2.1 Wspieranie osób i rodzin w zakresie skutecznej walki z chorobą.

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba osób uzyskujących wsparcie z Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na przewlekłą chorobę lub niepełnosprawność	127	331	367
2	Liczba rodzin na terenie Gminy wspieranych ze względu na przewlekłą chorobę lub niepełnosprawność w rodzinie	82	274	291
3	Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie i kształceniem specjalnym	0	1	18
4	Liczba dzieci objętych opieką poradni psychologiczno-pedagogicznych – orzeczenie/opinia	B.d.	21/139	29/179

Opis postępowania

Wczesne rozpoznanie dzieci zagrożonych chorobą i niepełnosprawnością bardzo często staje się kluczowe dla skutecznej terapii i leczenia. Stąd też w niniejszym celu operacyjnym zwracana jest uwaga na doskonalenie działań w zakresie wczesnej interwencji i rozpoznawania poszczególnych przypadków w żłobkach, przedszkolach i szkołach, a także innych instytucjach zajmujących się dziećmi na terenie gminy. Szczególna rola jest tu przypisywana nauczycielom i kierownictwu placówek oświatowych, jak i osobom posiadającym stały kontakt z dziećmi.

Na terenie Gminy brakuje ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego dla dzieci, gdzie mogłyby być również usługi rehabilitacji ruchowej oraz terapii integracji sensorycznej. Obecnie znaczna część tych usług jest realizowana dla dzieci z powiatu świebodzińskiego w powiatach sąsiednich.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/2023
2.1.1	Doskonalenie procesu wczesnej interwencji, rozpoznawania i leczenia dzieci chorych, niepełnosprawnych oraz zagrożonych chorobą i niepełnosprawnością.	Żłobki, przedszkola, szkoły i placówki oświatowe. Placówki ochrony zdrowia,	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe	6/6,2
2.1.2	Rozwój usług rehabilitacji ruchowej dla dzieci oraz terapii integracji sensorycznej na terenie Gminy.	Placówki ochrony zdrowia, Urząd Miejski	Placówki edukacyjne, Organizacje pozarządowe	4/3
2.1.3	Utworzenie ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci od momentu wykrycia przewlekłej choroby, niepełnosprawności lub zagrożenia chorobą i niepełnosprawnością.	Starostwo Powiatowe w Świebodziźnie	Urząd Miejski, Placówki edukacyjne, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	1/7

2.1.3a	Organizowanie szkoleń w zakresie profesjonalnej pomocy osobom z niepełnosprawnościami	Starostwo Powiatowe	OPS	1/6
2.1.4	Wspieranie działań w zakresie organizacji na terenie gminy/powiatu usług psychiatry dziecięcego i neurologa dziecięcego.	Placówki ochrony zdrowia; Urząd Miejski	Placówki edukacyjne, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	5/6
2.1.5	Program promocji zdrowia psychicznego.	Urząd Miejski w Zbąszynku	Szpital w Ciborzu, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Media	6/6

Rekomendacja - *Jako ważne potrzeby uznać należy również usługi psychiatry i neurologa dziecięcego.*

2.2 Wspomaganie, aktywizacja i integracja osób oraz rodzin dotkniętych oraz zagrożonych niepełnosprawnościami.

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba osób z niepełnosprawnościami, otrzymujących wsparcie z Ośrodka Pomocy Społecznej	89	274	367
2	Liczba usług asystenckich realizowana na terenie gminy; op./specj.	0	30/12	15/19
3	Liczba bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami, które podjęły pracę lub założyły działalność gospodarczą	B.d.	Bd	Bd

Opis postępowania

Zadania zawarte w niniejszym celu operacyjnym realizują duże spektrum działań kierowanych do osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy.

Obejmują one zarówno pomoc bardzo wymierną i doraźną, realizowaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej jak i działania dotyczące kształtowania wrażliwości społecznej na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Do działań wymiernych i ważnych dla tej grupy społecznej było oddanie w 2022 r. zabezpieczenie mieszkań wspomaganym. Podobnie jak w przypadku osób starszych i chorych, potrzebny jest rozwój i popularyzacja usług asystenckich oraz przerwy regeneracyjnej dla rodzin i opiekunów niepełnosprawnych osób zależnych, pomoc odciążeniowa, organizacja grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.

Zorganizowano kilka różnorodnych wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych, edukacyjnych, sportowych dla osób z niepełnosprawnościami. Jest to doskonała forma integracji tych osób z innymi grupami społecznymi.

Pomimo podjętej próby powołania stowarzyszenia w obszarze osób z niepełnosprawnościami nie udało się zebrać odpowiedniej liczby zainteresowanych taką działalnością społeczną.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/ 2023
2.2.1	Podnoszenie świadomości społecznej odnośnie osób z niepełnosprawnością - działania edukacyjne i promocyjne,	Szkoły i placówki oświatowe.	Urząd Miejski, OPS i inne instytucje polityki społecznej, Instytucje	6/6,3

	mające na celu przełamywanie barier mentalnych, kreowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności.	Organizacje pozarządowe	kultury, Kluby i organizacje sportowe, Media	
2.2.2	Rozwijanie i doskonalenie systemu pomocy osobom z niepełnosprawnościami m.in. przez działania: środowiskowego domu samopomocy w Zbąszynku lub okolicy, warsztatów terapii zajęciowej naszych mieszkańców, świetlic terapeutycznych, zarówno dla dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.	Organizacje pozarządowe, Dom pomocy społecznej, OPS	Starostwo Powiatowe w Świebodzinie i inne instytucje polityki społecznej	7/6
2.2.3	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w indywidualnym funkcjonowaniu (opieka stała i doraźna, rehabilitacja itp.).	OPS, Placówki ochrony zdrowia	NGO	7/7
2.2.4	Zabezpieczenie miejsc wytchnieniowych na terenie Gminy, rozwój i popularyzacja usług asystenckich i przerwy regeneracyjnej dla rodzin i opiekunów niepełnosprawnych osób zależnych, pomoc odciążeniowa, grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, itp.	Rada Miejska, OPS, NGO	Instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Media	6/6
2.2.5	Zabezpieczenie mieszkań treningowych, chronionych i wspomaganych dla osób z różnymi niepełnosprawnościami.	Starostwo Powiatowe w Świebodzinie	Urząd Miejski, Dom pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	0/0/7 0/0/4
2.2.6	Rozwijanie spółdzielczości socjalnej na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin, rodziców i opiekunów dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.	Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej	Powiatowy Urząd Pracy	2/0
2.2.7	Organizacja różnych form imprez kulturalnych i rekreacyjnych, w których mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne.	ZOK, OSIR Kluby i organizacje sportowe, NGO	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, Szkoły i placówki oświatowe, Kościoły i związki wyznaniowe	6/4
2.2.8	Działania mające na celu zwiększanie aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy - wspieranie realizacji zawodowej w miejscach pracy chronionej oraz na otwartym rynku pracy, także w formie prowadzenia własnej działalności gospodarczej.	Powiatowy Urząd Pracy	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe	Brak danych/ 2
2.2.9	Likwidacja barier architektonicznych, pozwalająca na korzystanie	Urząd Miejski,	Organizacje pozarządowe	6/6

	z przestrzeni i obiektów przez wszystkich, w tym osoby niepełnosprawne, starsze, rodziny z małymi dziećmi itd.	zarządcy obiektów i dróg		
--	--	--------------------------	--	--

Obszar priorytetowy 3: OSOBY STARSZE

Cel strategiczny: *Skuteczna polityka społeczna wobec starości i osób starszych*

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba rodzin objętych wsparciem szkoleniowym i doradczym w procesie opieki domowej - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbąszynku	0/7	0/11	0/15
2	Liczba wolontariuszy, działających na rzecz osób starszych - dane organizacji pozarządowych oraz szkół	0	0	0
3	Liczba osób korzystających z usług OPS - Dziennego Domu Senior-Wigor - dane OPS w Zbąszynku	34	40	48

Opis postępowania

Dane oraz prognozy demograficzne dla gminy Zbąszynek (jak i dla całego powiatu świebodzińskiego i subregionu lubuskiego jednoznacznie wskazują na proces starzenia się społeczeństwa. Znacząco i szybko wzrasta udział osób w wieku poprodukcyjnym stan na 2021/2022 dane GUS to: **Gmina Zbąszynek - 21,2/22%** , pow. Świebodziński – 22,1/22,6%, woj. Lubuskie – 22,7/23,2% w strukturze społeczności lokalnej, co wiąże się ze zwiększonym popytem na różnorodne usługi i świadczenia związane z potrzebami osób starszych, u których zwiększa się prawdopodobieństwo wystąpienia chorób i niepełnosprawności. Dochodzą do tego zmiany cywilizacyjne, zwiększenie mobilności w poszukiwaniu satysfakcjonującej pracy i inne - co dodatkowo ogranicza rodzinom możliwości stałej opieki nad osobami starszymi, w tym o specjalnych potrzebach. Działania w tym zakresie aktywnie prowadzi OPS w Zbąszynku.

Obecnie, na szczeblu krajowym, coraz częściej dyskutowane i wprowadzane są pomysły systemowych rozwiązań w postaci przygotowywania profesjonalnej opieki domowej nad osobami zależnymi oraz umożliwienia tym opiekunom normalnego funkcjonowania (brak możliwości wykonywania pracy zawodowej w przypadku opieki stałej). Działania z tego zakresu dla rodzin opiekujących się osobami starszymi i zależnymi wydają się być bardzo potrzebne, a organizacja takich fachowych opiekunów rodzinnych może być realizowana zarówno przez samorząd, jak i organizacje pozarządowe, w tym senioralne - bardzo często przy wykorzystaniu środków zewnętrznych.

W Gminie najbardziej obecnie sprawdzoną metodą wsparcia jest nieformalna pomoc sąsiedzka. Niestety występuje brak wolontariuszy w pełnej formie prawnej. Je to bardzo ważne zadanie do podjęcia w realizacji działań SRPS – czyli organizowanie stałego wsparcia wolontarystycznego dla osób potrzebujących - np. samotnych, niemobilnych, chorych - u których nie ma możliwości zaangażowania opiekuna z grona rodziny.

Dobrze funkcjonuje dzienne formy wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Działania te jednak muszą być dokładnie diagnozowane pod kątem zapotrzebowania obecnego i perspektywicznego, choć wydaje się, iż liczba osób/rodzin poszukujących takich rozwiązań opieki nad osobami zależnymi stale rośnie.

Ponadto w ramach niniejszego celu operacyjnego z usług opiekuńczych (w tym specjalistycznych) świadczonych przez OPS skorzystało 37. Gmina Zbąszynek bierze udział w regionalnych i szerszych projektach telemedycznych i teleopiekuńczych, realizowanych przez samorząd i rząd oraz ogólnokrajowe organizacje pozarządowe.

Za istotne działania dla osób starszych, w tym chorych i niepełnosprawnych zwiększa się dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji (rozwój usług specjalistycznych, opiekuńczych, pielęgnacyjnych i medycznych), a także promocję zdrowia, czy też ułatwianie ich samodzielności, choćby poprzez dostosowywanie miejsc zamieszkania do ich specyficznych potrzeb.

Za zdecydowanie niewystarczający uznano dostęp do usług lekarzy psychiatrów i szczególnie w przypadkach domowych.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/2023
3.1.1	Działania na rzecz wydłużenia przebywania seniorów w środowisku rodzinnym, w tym m.in.: wsparcie rodzin w procesie opieki domowej oraz czasowe odciążenie rodzin w obowiązkach sprawowania opieki nad osobą starszą (np. weekendy lub godzinowa opieka w miejscu zamieszkania bądź w placówce opieki), szczególnie w przypadku współwystępowania niepełnosprawności.	OPS, NGO Organizacje senioralne	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne instytucje polityki społecznej, Podmioty szkoleniowe i doradcze, Kościoły i związki wyznaniowe, Placówki ochrony zdrowia	7/7
3.1.2	Promocja wolontariatu, aktywizacja rodziny i środowiska sąsiedzkiego w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób starszych i niesamodzielnych oraz niepełnosprawnych.	Szkoły, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, Placówki ochrony zdrowia, Media	5/5
3.1.3	Doskonalenie i rozwijanie systemu świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych i teleopiekuńczych	OPS	Inne instytucje polityki społecznej, Placówki ochrony zdrowia	7/7
3.1.4	Zmniejszenie skali zależności niesamodzielnych osób starszych od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych tych osób.	OPS, Spółdzielnie mieszkaniowe, Wspólnoty mieszkańców, SZUK	PCPR, Organizacje pozarządowe i senioralne, Grupy wolontarystyczne (np. szkolne), Kościoły i związki wyznaniowe	6/4
3.1.5	Pomoc w organizacji programów i projektów o charakterze telemedycznym	OPS, Beneficjenci pomocy społecznej, Seniorzy, osoby niesamodzielne	Urząd Marszałkowski, Caritas Diecezji	6/7
3.1.6	Rozwijanie całodobowych i dziennych form wsparcia dla osób starszych, w tym poprzez współpracę z sektorem prywatnym i pozarządowym - zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami	OPS, Podmioty prywatne, NGO	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje senioralne, Kościoły i związki wyznaniowe, Placówki ochrony zdrowia	5/5
3.1.7	Profilaktyka i promocja zdrowia, dedykowane osobom starszym.	Placówki ochrony zdrowia, Urząd Miejski	OPS i inne instytucje polityki społecznej, NGO	7/7
3.1.8	Zwiększenie dostępu do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji -	Placówki ochrony zdrowia	OPS i inne	6/6

	rozwój usług specjalistycznych, opiekuńczych, pielęgnacyjnych i medycznych, dedykowanych osobom starszym.	Urząd Miejski	instytucje polityki społecznej, NGO, Organizacje senioralne	
3.1.9	Zwiększenie usług (interwencji) lekarzy psychiatrów w przypadkach domowych, gdzie istnieje zagrożenie życia i zdrowia.	Placówki ochrony zdrowia	OPS i inne instytucje polityki społecznej	5/4

3.2 Aktywizacja zawodowa, społeczno-kulturalna i obywatelska oraz rekreacyjno-sportowa osób starszych.

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba rodzaju zajęć dla seniorów, organizowanych przez instytucje kultury, oraz liczba ich uczestników - dane ZOK w Zbąszynku i innych instytucji kultury.	B.d.	w opr.	3/55
2	Liczba rodzaju zajęć dla seniorów, organizowanych przez organizacje pozarządowe, oraz liczba ich uczestników - dane organizacji pozarządowych (zbierane np. przy sprawozdaniach z realizacji działań finansowanych przy udziale środków budżetu gminy);	B.d.	w opr.	19/391
3	Liczba projektów z zakresu animacji i integracji międzypokoleniowej, realizowanych we współpracy przedszkoli, szkół, instytucji kultury oraz klubów i stowarzyszeń osób starszych - dane podmiotów zaangażowanych.	0	3	5
4	Liczba seniorów działająca w organizacjach pozarządowych + inne formy zrzeszające osoby starsze	377/167	397/169	401/153

Opis postępowania

Niniejszy cel operacyjny skupia zadania dążące do pełniejszego włączenia osób starszych w życie społeczności lokalnej, poprzez organizację oferty kulturalnej, rekreacyjno-sportowej, zawodowej i społeczno-obywatelskiej. Działania z tego zakresu są już realizowane na terenie Gminy Zbąszynek przez różne podmioty. Jednak w kontekście ciągłego wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym (a tym samym zapotrzebowania na tego typu usługi dla tej części społeczeństwa) i monitorowanie tego typu działań przez Radę Seniorów Gminy Zbąszynek we współpracy z OPS w Zbąszynku zwiększa się skalę oferty i odpowiednio ją różnicuje.

Ważnym działaniem jest wspieranie przez samorząd kolejnych (nowych) inicjatyw prowadzących do samoorganizowania się seniorów w różne organizacje i grupy nieformalne, mimo iż na terenie gminy wiele podobnych podmiotów już aktywnie funkcjonuje. W ten sposób można realizować ofertę dla osób starszych (za pośrednictwem tych organizacji i grup nieformalnych) oraz budować pozytywne postrzeżenie starości w społeczności lokalnej.

Warta podkreślenia jest współpraca międzypokoleniowa i „wykorzystanie” aktywnych osób starszych i organizacji ich skupiających przez szkoły i placówki oświatowe - na rzecz wspólnych akcji, projektów i cyklicznych/stałych przedsięwzięć. Podobne działania mają miejsce na terenie Gminy, jednak wydaje się, że mogłyby być one bardziej rozbudowane, z korzyścią dla wszystkich grup społecznych.

Osobnym zagadnieniem jest aktywizacja zawodowa osób starszych, mających możliwości podejmowania pracy. Z jednej strony brakująca liczba rąk do pracy na subregionalnym rynku wydaje się być korzystna ku temu, jednak osoby starsze wciąż nie są dostatecznie zauważane przez lokalnych pracodawców.

Działania związane z ofertą kulturalną i edukacyjną dla osób starszych (imprezy, wykłady, zajęcia, itp.) są skutecznie realizowane zarówno przez ZOK jak i organizacje senioralne (np. Zbąszynecki Uniwersytet Trzeciego Wieku). Podobnie ma się sytuacja w sferze oferty rekreacyjno-sportowej (rajdy, ligi sportowe, wycieczki, nordic walking, itp.).

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/ 2023
3.2.1	Promocja i edukacja na rzecz budowania pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie (kampanie społeczne, wydarzenie kulturalno-oświatowe, edukacja młodzieży itp.).	Szkoły, NGO, Rada Seniorów Gminy Zbąszynek. Organizacje senioralne	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne Instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, rady rodziców, Media	6/5,2
3.2.2	Współpraca i wsparcie różnych form samoorganizowania się seniorów: organizacji i stowarzyszeń seniorów, emerytów i rencistów, kombatanatów, ZUTW itp.	Urząd Miejski	OPS i inne instytucje polityki społecznej, Szkoły, Instytucje kultury, NGO, Organizacje senioralne, Kościoły i związki wyznaniowe	7/7
3.2.3	Działania z zakresu animacji i integracji międzypokoleniowej, w tym m.in. realizacja wspólnych projektów we współpracy przedszkoli, szkół i placówek oświatowych, instytucji kultury oraz klubów i stowarzyszeń osób starszych.	Szkoły, Instytucje kultury, Organizacje senioralne	OPS i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe	5/60% 5,2
3.2.4	Działania na rzecz reintegracji i utrzymywania aktywności zawodowej osób starszych (przy uwzględnieniu ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej).	Powiatowy Urząd Pracy	OPS i inne instytucje polityki społecznej, NGO, Organizacje senioralne, Pracodawcy	Bd/2
3.2.5	Edukacja w starości - kształtowanie i promocja postaw związanych z uczeniem się przez całe życie oraz korzystaniem z kształcenia ustawicznego.	Organizacje senioralne, w tym ZUTW, ZOK, OSIR	Szkoły	6/4,3
3.2.6	Organizacja i promocja programów aktywizacji społeczno-kulturalnej i ruchowej osób starszych.	ZOK, OSIR, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje senioralne, POZ	OPS i inne instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, Szkoły, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe	6/4,5

Dane uzupełniające

Lp.	Nazwa organizacji	2022	2023
1	ZŚ Dąbrowszczanka	18	17
2	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków	64	70
3	ZZEiRKolejowych	70	74
4	Stowarzyszenie Klub Seniora „Pogodna Jesień”	43	43
5	Świebodziński Związek Kresowian/koło terenowe Kosieczyn-Zbąszynek	126	126

6	ZUTW	76	71
	Razem	397	401
7	Dzienny Dom „Senior-Wigor”	43	43
8	KGW Kosieczyn	50	30
9	KGW Dąbrówka Wlkp.	76	80
	Razem	167	153
	INNE		
	Kurkowe Bractwo Strzeleckie	89	91
	TKKF	45	45
	Razem	134	136
	Ogółem	700	690

Obszar priorytetowy: OSOBY ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM

Cel strategiczny: Wsparcie osób zagrożonych oraz dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cele operacyjne:

4.1 Efektywna polityka włączenia społecznego

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba podmiotów ekonomii społecznej, funkcjonujących na terenie gminy, oraz liczba ich członków	0	0	0
2	Liczba mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych na terenie gminy		11/85/0	13/77/10
3	Liczba zadłużonych lokatorów mieszkań komunalnych	-	-	97
4	Liczba miejsc dla bezdomnych z terenu gminy	5	6	4
5	Liczba osób bezdomnych kierowanych rocznie do placówek zapewniających schronienie	2	3	2

Opis postępowania

Spójność i integralność społeczna stanowi jeden z priorytetów rozwojowych Gminy Zbąszynek. Problemy społeczne mogą natomiast powodować niekorzystne zmiany we wspólnocie lokalnej. Stąd strategia postępowania zakłada zwiększenie efektywności polityki włączenia społecznego. Kluczowymi interesariuszami zaplanowanych interwencji są osoby i rodziny zagrożone lub dotknięte marginalizacją i wykluczeniem społecznym, w tym najuboższe oraz dotknięte bezdomnością.

Podstawowym założeniem lokalnej polityki włączenia społecznego jest podejmowanie działań w celu zmiany postaw osób w trudnej sytuacji z biernej na aktywną i zwiększenia ich odpowiedzialności za własne życie. W 2022 r. odbyło się spotkanie w zakresie organizacji podmiotów ekonomii społecznej na terenie Gminy, np. spółdzielni socjalnych skupiających osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne oraz inne zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Ciągle dostrzegany jest poważny problem osób bezdomnych, które w bezdomności pozostają. W związku z czym, zaplanowano m.in. poszerzenie zakresu działań informacyjnych, terapeutycznych i aktywizacyjnych dla osób zagrożonych eksmisją i dotkniętych bezdomnością, a jednocześnie zabezpieczono schronienia dla bezdomnych mężczyzn i kobiet, szczególnie w okresie zimowym.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/ 2023
4.1.1	W razie potrzeb inicjowanie, promowanie i wspieranie działań zmierzających do powołania podmiotów ekonomii społecznej na terenie Gminy.	Ośrodki Wspierania Ekonomii Społecznej	PUP, Urząd Miejski, OPS i inne instytucje polityki społecznej, NGO, osoby bezrobotne. Media	B.d./bd
4.1.2	Zabezpieczenie mieszkań socjalnych, komunalnych i wspomaganych.	Urząd Miejski	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Bank Gospodarstwa Krajowego, OPS i inne instytucje polityki społecznej. Prywatni inwestorzy, przedsiębiorcy budowlani	4/3 4/3 7/6
4.1.3	Działania informacyjno-edukacyjne i aktywizujące lokatorów mieszkań socjalnych, w tym propagujące dbałość o stan, czystość i właściwe użytkowanie zajmowanej infrastruktury.	Urząd Miejski, SZUK	OPS i inne instytucje polityki społecznej. Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Media	5/6
4.1.4	Opracowanie programu spłaty/odpracowania zaległości czynszowych.	SZUK, Urząd Miejski	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej. Najemcy lokali gminnych, jak i właściciele lokali. Wspólnoty mieszk.	3/6
4.1.5	Poszerzenie zakresu działań informacyjnych, terapeutycznych i aktywizacyjnych dla osób zagrożonych eksmisją i dotkniętych bezdomnością.	OPS	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski, Instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, POZ	6/6
4.1.6	Zabezpieczenie schronienia dla bezdomnych mężczyzn i kobiet, szczególnie w okresie zimowym.	OPS	Instytucje polityki społecznej, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe, Policja	7/7

4.2 Aktywizacja i reintegracja osób bezrobotnych

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie oraz udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	111	56	32
2	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa - i/lub bezrobocia	56/38	57/25	57-32
3	Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych w gminie	Bd	32	12/5 kobiet
4	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 50+	W opracowaniu		16/7 kobiet
5	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z niepełnosprawnościami	Bd	3	5

Opis postępowania

Sytuacja na polskim rynku pracy jest coraz lepsza. Poziom bezrobocia jest dosyć stabilny i niski. Eksperti twierdzą, że obecnie można mówić o rynku pracownika w Polsce, ale nie na wszystkich stanowiskach. Tendencje te w pewnym zakresie obecne są również w Gminie Zbąszynek. Od 2014 roku maleje liczba bezrobotnych zarejestrowanych. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świebodzinie liczba bezrobotnych w styczniu 2019 roku wynosiła 85 osób, w 2022 – 56 osób i 2023 – 61 osób. Bezrobocie wśród młodych nie stanowi już zatem kluczowego problemu, jak było to jeszcze kilka lat temu.

Największym wyzwaniem jest aktywizacja grupy osób długotrwale bezrobotnych, niemobilnych którzy stanowią najliczniejszą kategorię wśród wyróżnianych w statystyce Powiatowego Urzędu Pracy.

Programy promocji i wsparcia przedsiębiorczości oraz aktywizacji zawodowej są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Świebodzinie (we współpracy z Gminą, instytucjami polityki społecznej, organizacjami pozarządowymi, pracodawcami itp.) - jako kluczowy podmiot działający na rzecz walki z bezrobociem, wspierania zatrudnienia i reintegracji osób bezrobotnych. Jednocześnie tym rodzinom, które własnym staraniem nie są w stanie sprostać sytuacji, będzie zapewniona pomoc w ramach systemu świadczeń społecznych.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/ 2023
4.2.1	Współpraca instytucji polityki społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy, instytucjami otoczenia biznesu na rzecz promocji i wsparcia przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy, w szczególności tych, którzy pozostają bez zatrudnienia (projekty, warsztaty, szkolenia, dotacje itp.).	PUP	Urząd Miejski, OPS i inne instytucje polityki społecznej, Instytucje otoczenia biznesu, NGO, Os. bezrobotne, rozpoczynające działalność i przedsiębiorcy	Brak danych/ 6
4.2.2	Współpraca instytucji polityki społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy i agencjami zatrudnienia oraz podmiotami szkolącymi w aktywizowaniu do pracy osób bezrobotnych, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, w wieku 50+, niepełnosprawnych, a także grupy dłużników alimentacyjnych, w tym także poprzez realizację prac społecznie użytecznych.	PUP	Urząd Miejski, OPS i inne instytucje polityki społecznej, Agencje zatrudnienia, Podmioty szkolące, Osoby bezrobotne	B.d./2
4.2.3	Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa bezrobotnych będących podopiecznymi OPS.	PUP, OPS	Inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Osoby bezrobotne	4/4

Rekomendacja.

- dokonać szczegółowej analizy udzielania świadczeń dla osób bezrobotnych.

32 rodziny zostały objęte pomocą w świadczeniach socjalnych OPS przy niskiej stopie bezrobocia (1,1 %) w gminie,

Obszar Priorytetowy: **WSPÓLNOTA LOKALNA**

Cel strategiczny: **Wzmocnienie atrakcyjności gminy**

Cele operacyjne:

5.1 Integrująca i rozwijająca oferta spędzania czasu wolnego na terenie Gminy.

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba zrealizowanych wydarzeń - kulturalnych, artystycznych, rekreacyjnych, sportowych i turystycznych	31*	29/4 650*	67/19 970*
2	Liczba uczestników zajęć dodatkowych prowadzonych w instytucjach kultury	205*	301*	372*

*Dane GUS tylko imprezy kulturalne

Opis postępowania

Cel operacyjny dotyczący rozwoju i dostosowywania oferty spędzania czasu wolnego na terenie gminy służy realizacji wielu innych celów, które mają istotny wpływ na przyszły obraz wspólnoty lokalnej. Atrakcyjna i dostosowana do oczekiwań różnych grup odbiorców realizowana oferta spędzania czasu wolnego wpływa na jakość i standardy życia na terenie Gminy. W dobie coraz sprawniejszej komunikacji z aglomeracjami tworzącymi największe rynki pracy, to właśnie warunki przyrodnicze, infrastruktura techniczna oraz oferta spędzania czasu wolnego (kulturalna, rekreacyjna, sportowa) stają się najważniejszymi motywatorami osadniczymi. Ponadto oferta spędzania czasu wolnego integruje i aktywizuje reprezentantów wspólnoty lokalnej wokół konkretnych zainteresowań i przedsięwzięć.

Wśród zadań realizowanych z tej dziedziny znalazły się m.in. dotyczące bardziej efektywnego wykorzystania infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, która w ostatnich latach powstała na terenie Gminy - zarówno w kontekście nieodpłatnego udostępniania jej dzieciom i młodzieży w czasie pozaszkolnym, ale nade wszystko w kontekście ukierunkowywania i profesjonalizowania takich spontanicznych zajęć, poprzez instytucję animatora sportowego, który jest szeroko propagowany w ostatnim czasie przez konkursy ministerialne. Te same działania są intensyfikowane również przez kluby i organizacje sportowe.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/2023
5.1.1	Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu istniejącej bazy lokalowej szkół oraz zaplecza sportowego gminy.	Szkoły i placówki oświatowe, Instytucje kultury i sportu	Urząd Miejski, NGO, Kluby i organizacje sportowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Grupy harcerskie	6/6,3
5.1.2	Zoptymalizowanie liczby instruktorów oraz lokalnych animatorów czasu wolnego na terenie całej gminy (w wybranych obiektach, np. w określonych godzinach, dostępny instruktor/trener/ animator prowadzący nieodpłatne zajęcia sportowe i rekreacyjne dostępne dla wszystkich zainteresowanych).	Zbąszyński Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji	Urząd Miejski, Szkoły, Instytucje kultury, NGO, Kluby i organizacje sportowe	6/6
5.1.3	Współpraca Gminy z klubami i organizacjami sportowymi	Urząd Miejski	Organizacje pozarządowe,	6/6

	oraz pozarządowymi w zakresie organizacji bezpłatnych zajęć dla dzieci i młodzieży		Kluby i organizacje sportowe	
5.1.4	Zagospodarowanie (przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja) przestrzeni publicznej na cele społeczne (place, skwery, parki, miejsca rekreacji i wypoczynku, itp.). Modernizacja istniejących i tworzenie nowych miejsc integracji społecznej.	Urząd Miejski,	ZOK, OSIR oraz inne instytucje kultury, NGO, Kluby i organizacje sportowe, LGD	6/6
5.1.5	Działania inwestycyjne poprawiające lokalną infrastrukturę czasu wolnego (kultura, sport i rekreacja), w szczególności na obszarach wiejskich	Urząd Miejski	Szkoły i Przedszkola ZOK, OSIR oraz inne instytucje kultury, NGO, Kluby i org. sportowe, LGD	6/6
5.1.6	Gminny system zniżek (lub dofinansowań) na wydarzenia i ofertę kulturalno-rekreacyjno-sportową dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.	Rada Miejska	Instytucje gminne	6/6
5.1.7	Inicjowanie i wspieranie projektów integracyjnych, kulturalno - rozrywkowych, artystycznych, rekreacyjnosportowych i interdyscyplinarnych, szczególnie projektów realizowanych w przestrzeni publicznej.	Ośrodek Sportu i Rekreacji, ZOK, NGO i grupy nieformalne	Urząd Miejski, OPS i inne instytucje polityki społecznej, Szkoły, Instytucje kultury, Kluby i org. sportowe, LGD, Media	6/4,5
5.1.8	Rozwój i utrzymanie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (trasy rowerowe, ścieżki spacerowe, szlaki turystyczne, itp.) oraz realizacja i wspieranie imprez (zawody, rajdy, wycieczki, pikniki międzypokoleniowe, itp.).	Urząd Miejski, ZOK, OSIR, LGD	Starostwo Powiatowe w Świebodzinie, sąsiednie gminy. Szkoły, Instytucje kultury, NGO, Kluby i org. sportowe, Kościoły i związki wyzn. Media	6/5,3

Rekomendacja

- Za ważne zadanie uznano dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, szczególnie w odniesieniu do utrzymania tras rowerowych, pieszych i spacerowych. Pokrewnym zadaniem jest zagospodarowanie (przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja) przestrzeni publicznej na cele społeczne (place, skwery, parki, miejsca rekreacji i wypoczynku, itp.).

- Istotnym zadaniem wydaje się być także wdrożenie systemu zniżek dla osób niepełnosprawnych i starszych na ofertę realizowaną przez gminne jednostki lub systemu dofinansowania na ofertę zewnętrzną.

5.2 Efektywna edukacja i wychowanie

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych dostosowanych do objęcia opieką najmłodszych dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub wymagających szczególnej opieki	0	25	33 /25+8/
2	Liczba uczniów realizujących kształcenie specjalne w placówkach edukacyjnych	B.d.	w opr.	18

Opis postępowania

Niniejszy cel operacyjny zawiera zadania z dziedziny edukacji i wychowania, jednak głównie w tym zakresie, który jest ważny z punktu widzenia polityki społecznej i problemów społecznych na terenie Gminy, tj. zapewnienie miejsc opieki w żłobkach lub klubach dziecięcych dostosowanych do objęcia opieką najmłodszych dzieci (0-3 lata). Rodzice otrzymali od Gminy Zbąszynek dofinansowanie do czesnego.

Oprócz dzieci najmłodszych z niepełnosprawnościami lub wymagających szczególnej opieki, cel przewiduje kontynuację wsparcia dla dzieci i młodzieży szkolnej z podobnymi potrzebami. Chodzi głównie o organizację zgodnie z potrzebami oddziałów integracyjnych i specjalnych, odpowiednie wyposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt przystosowany do specjalnych potrzeb dzieci z różnymi niepełnosprawnościami, pracę z rodzicami, itp.

Poczyniono działania w zakresie wsparcia szkół w realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych, w tym szczególnie w aspekcie zdrowia psychicznego (chodzi głównie o specjalistów z tego zakresu oraz wyposażenie placówek). Natomiast dla odpowiedniego wspierania rodzin w realizowaniu podstawowych funkcji wychowawczych oraz przeciwdziałania dysfunkcjom, uelastyczniono (zgodnie z potrzebami) dostęp do pedagogów i psychologów w placówkach edukacyjnych. Pierwszy kontakt i praca w placówkach edukacyjnych w tym zakresie pozwoli uniknąć wielu problemów społecznych w przyszłości.

W kontekście problemów społecznych, zwrócono również uwagę na doskonalenie systemu kształcenia zawodowego - chodzi o intensyfikację współpracy placówek edukacyjnych z sektorem pracodawców, ale również o współpracę pomiędzy poszczególnymi etapami kształcenia, tak aby w obiektywny sposób przedstawiać ofertę kształcenia zawodowego (i związane z nią perspektywy) - zarówno dla młodzieży, jak i rodziców.

Do ważnych zadań wciąż należy rozbudowa i unowocześnienie bazy oraz wyposażenie szkół i placówek oświatowych - zgodnie ze zmieniającymi się tendencjami w edukacji, zmianami demograficznymi, a także rozwojem nowych technologii.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/ 2023
5.2.1	Zapewnienie miejsc opieki w żłobkach lub klubach dziecięcych dostosowanych do objęcia opieką najmłodszych dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub wymagających szczególnej opieki.	Urząd Miejski, Placówki oświatowe, Podmioty prywatne, NGO	Placówki ochrony zdrowia, Instytucje polityki społecznej	6/6
5.2.2	Wspieranie edukacji dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi - nauczyciele wspomagający, oddziały integracyjne i specjalne w miarę potrzeb, wyposażenie placówek, współpraca międzyinstytucjonalna, praca z rodzicami dzieci.	Placówki edukacyjne	Urząd Miejski, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Organizacje pozarządowe	6/5,6

5.2.3	Wsparcie działalności szkół w zakresie realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego, w tym w aspekcie zdrowia psychicznego (specjaliści, doposażenie placówek itp.).	Urząd Miejski, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Placówki edukacyjne, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe	6/5
5.2.4	Zwiększenie dostępu do pedagogów i psychologów w placówkach edukacyjnych, związane z koniecznością wspierania rodzin w realizowaniu podstawowych funkcji wychowawczych oraz przeciwdziałania dysfunkcjom.	Urząd Miejski, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Placówki edukacyjne, Instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe	6/6
5.2.5	Rozbudowa i unowocześnienie bazy oraz doposażenie szkół i placówek oświatowych.	Urząd Miejski	Szkoły i Przedszkola	6/6
5.2.6	Współpraca z powiatem świebodzińskim i środowiskiem biznesu na rzecz modernizacji i rozwoju oraz promocji kształcenia zawodowego (wzmocnienie relacji i współpracy szkół ze środowiskiem pracy).	Urząd Miejski, Placówki edukacyjne	Starostwo Powiatowe w Świebodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Placówki kształcenia zawod.	6/6
5.2.7	Współpraca szkół i placówek oświatowych z terenu gminy z Powiatowym Urzędem Pracy i organizacjami przedsiębiorców w zakresie doradztwa zawodowego i kształtowania kariery zawodowej młodych ludzi.	Urząd Miejski, Placówki edukacyjne	Starostwo Powiatowe w Świebodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Placówki kształcenia zawod. i ustawicznego	5/6

Rekomendacja

- *Działania w obszarze doskonalenie systemu kształcenia zawodowego powinny być przebiegać na linii efektywnej współpracy szkół, służb zatrudnienia i pracodawców. Rezultatem takiej współpracy powinien być lokalny system doradztwa zawodowego i kształtowania kariery dla młodych ludzi, co w przyszłości pozwoli zminimalizować niewłaściwe wybory dalszej ścieżki edukacji lub wybranego zawodu.*

5.3 Bezpieczeństwo, zdrowie i komfort życia mieszkańców

Lista rekomendowanych mierników.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Saldo migracji na terenie Gminy	0	1	-4
2	Liczba źródeł ciepła wymienionych na ekologicznie w ramach dofinansowania gminnego	16	4	1
3	Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności [szt.]	67,4	33,5	26
4	Liczba akcji prozdrowotnych i bezpłatnych badań profilaktycznych	24	25	31

Opis postępowania

Niniejszy cel operacyjny skupia czynniki bezpośrednio wpływające na jakość życia, determinującą procesy demograficzne (jak np. migracje) i osadnicze.

Do tych czynników należy m.in. oferta ochrony zdrowia, która jest jednocześnie ważnym obszarem polityki społecznej, choć wpływ samorządu gminnego na tę dziedzinę jest mocno ograniczony. W 2023 r. zwrócono uwagę na promocję zdrowia -

upowszechnianie aktywnego stylu życia wśród różnych grup społecznych, jak także organizację wydarzeń propagujących i krzewiących wartości zdrowotne. Do tej kategorii należą działania dotyczące np. akcji prozdrowotnych i bezpłatnych badań profilaktycznych, które realizowane są we współpracy z podmiotami z branży medycznej. Do czynników ochrony zdrowia należy także modernizacja i rozwój infrastruktury, wyposażenie placówek, doskonalenie kadry, wdrażanie nowoczesnych rozwiązań i technologii oraz wykorzystanie systemów elektronicznych - działania te koordynują placówki ochrony zdrowia wspierane przez Gminę.

Innym czynnikiem, niezmiernie ważnym na terenie Lubuskiego warunkującym jakość życia, jest czystość powietrza atmosferycznego. W tej dziedzinie zaczyna funkcjonować coraz więcej programów pomocowych i finansowych. Zadania z tego zakresu należą głównie do właścicieli źródeł ciepła, jednak w gestii gminy jest m.in. wdrażanie kierunkowego Programu Ograniczenia Niskiej Emisji.

Ważnym czynnikiem dla jakości życia w Zbąszynku jest rozwój inwestycji mieszkaniowych. Zasób mieszkań i dobre skomunikowanie z Poznaniem, Zieloną Górą, może zatrzymać odpływ ludzi młodych, emigrujących za pracą i edukacją do pobliskich miast. Zapewnienie szybkiego dojazdu, ale również mieszkań (poprzez tworzenie oferty dla developerów) jest jednym z kluczowych warunków zatrzymania spadku liczby mieszkańców w Gminie.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/ 2023
5.3.1	Promocja i wsparcie organizacji akcji prozdrowotnych, bezpłatnych badań profilaktycznych oraz konsultacji z lekarzami-specjalistami dla mieszkańców Gminy.	Placówki ochrony zdrowia, Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe w Świebodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Placówki ochrony zdrowia	6/6
5.3.2	Promocja i upowszechnianie aktywnego, zdrowego stylu życia, w tym edukacja zdrowotna w szkołach i placówkach oświatowych, organizacja imprez, festynów, happeningów oraz konkursów, propagujących i krzewiących wartości zdrowotne wśród mieszkańców.	Szkoły, Kluby i organizacje sportowe. Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe	Urząd Miejski, Kluby i organizacje sportowe, Instytucje kultury, Firmy medyczne i farmaceutyczne	6/6,3
5.3.3	Podnoszenie dostępności i jakości usług ochrony zdrowia, m.in. poprzez modernizację i rozwój infrastruktury, wyposażenie placówek, doskonalenie kadry, wdrażanie nowoczesnych rozwiązań i technologii oraz wykorzystanie systemów elektronicznych.	Placówki ochrony zdrowia	Urząd Miejski, Powiat Świebodz., Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Org. pozarządowe	6/6
5.3.4	Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji.	Urząd Miejski	Starostwo Powiat. w Świebodzinie, Org. pozarządowe	0/1
5.3.5	Prospołeczna polityka mieszkaniowa m.in. poprzez tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa wielorodzinnego oraz współpracę z developerami.	Urząd Miejski	Developerzy, Spółdzielnie mieszkaniowe	5/4
5.3.6	Objęcie monitoringiem wizyjnym miejsc strategicznych i szczególnie zagrożonych na terenie Gminy.	Urząd Miejski	Policja, OSP i PSP	6/6

5.3.7	Współpraca w zakresie doskonalenia funkcjonowania systemu komunikacji publicznej.	Urząd Miejski,	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiat. w Świebodzinie, sąsiednie gminy	7/6
-------	---	----------------	--	-----

5.4 Profesjonalizacja i integracja działań w ramach pomocy społecznej

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba spotkań podmiotów działających w obszarze polityki społecznej	8	15	21
2	Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach, warsztatach i kursach w ramach doskonalenia kadr polityki społecznej	10	40	50

Opis postępowania

Nowe wyzwania w ramach polityki społecznej wymagają ciągłej profesjonalizacji oraz silniejszej integracji działań realizowanych przez różne organizacje i instytucje. By zapewnić skuteczny system zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych, konieczna jest współpraca różnorodnych podmiotów polityki społecznej, rynku pracy i zatrudnienia, organizacji pozarządowych i innych, a także racjonalny i adekwatny do zdiagnozowanych potrzeb oraz zmian struktury społecznej system wsparcia osób oraz rodzin.

Kluczowymi dla efektywnego działania systemu będą: systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych (gromadzenie informacji, analizy, badania, ekspertyzy itp.), sprawny system wymiany i analizy informacji oraz szybkiej diagnozy i reagowania, w tym m.in. ścisła współpraca instytucji pomocy społecznej ze żłobkami, przedszkolami, szkołami i innymi instytucjami w zakresie identyfikacji zagrożeń i dysfunkcji oraz podejmowania interwencji, ujednoczenie standardów działania przez Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje działające w zakresie programów, m.in. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wsparcia rodzin, profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Aby sprostać nowym wyzwaniom, wdrożony zostanie ponadto system doskonalenia kadr lokalnej polityki społecznej - szkolenia, warsztaty, kursy, studia podyplomowe itp. Jako, iż współcześnie jedną z dominujących form reagowania pozostaje działalność projektowa, zaplanowano również podniesienie kompetencji pracowników w zakresie opracowywania i realizacji projektów, w szczególności współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych (co pozwoli na ewentualne poszerzenie jakości zakresu udzielanej pomocy, bez angażowania większych środków z budżetu gminy, które są ograniczone).

Jak wykazano w ramach diagnozy oraz dyskusji strategicznych, istotnym problemem pozostaje niewystarczająca, nieefektywna informacja na temat dostępnej na terenie gminy oferty podmiotów (publicznych, prywatnych i pozarządowych) działających w obszarze polityki społecznej, adresowanej do różnorodnych grup mieszkańców.

W ramach doskonalenia systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców gminy rekomendowanym jest m.in. utworzenie gminnego punktu informacji społecznej (miejsce, gdzie można uzyskać kompleksową informację na temat oferty), publikowanie broszur i biuletynów informacyjnych, zamieszczanie informacji w Internecie, w tym w mediach społecznościowych, organizowanie spotkań informacyjnych, wykorzystywanie niestandardowych kanałów informacji, jak ogłoszenia parafialne, stała współpraca z mediami lokalnymi, utworzenie wspólnej sieci dystrybucji, w tym przy uwzględnieniu dotarcia z informacją do takich miejsc, jak przedszkola, szkoły i placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, instytucje kultury, zakłady pracy itp.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/2023
5.4.1	Doskonalenie systemu wymiany i analizowania informacji oraz szybkiego reagowania pomiędzy podmiotami działającymi	OPS	Żłobki, przedszkola, szkoły i placówki oświatowe, Instytucje kultury, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe, Policja, sądy,	7/5,3

	w obszarze polityki społecznej (spotkania cykliczne, system wymiany wiedzy i informacji, zintegrowana diagnoza i reakcja itp.).		prokuratura, Placówki ochrony zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze	
5.4.2	Systematyczne wzmacnianie kadr Ośrodka Pomocy Społecznej oraz innych instytucji polityki społecznej poprzez dokształcanie (np. szkolenia, warsztaty, kursy, studia podyplomowe itp.). Utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych i asystentów rodzin, osób niepełnosprawnych.	OPS	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Urząd Miejski, Ośrodki szkoleniowo-doradcze, Organizacje pozarządowe	7/6
5.4.3	Poprawa warunków lokalowych i sprzętowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbąszynku	OPS	Urząd Miejski	6/5
5.4.4	Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców gminy.	OPS	Urząd Miejski, Instytucje polityki społecznej, Żłobki, przedszkola, szkoły i placówki oświatowe, Instytucje kultury, NGO, Kościoły i zw.wyznaniowe, Placówki ochrony zdrowia. Zakłady pracy, Media	6/5

5.5 Rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej

LISTA REKOMENDOWANYCH MIERNIKÓW.

Lp.	Miernik	Rok		
		2020	2022	2023
1	Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu polityki społecznej* na terenie gminy, przy wsparciu środków publicznych	6	8	6 Ogółem NGO 13
2	Suma środków publicznych przeznaczonych na realizację przez organizacje pozarządowe zadań z zakresu polityki społecznej* na terenie gminy (w ramach otwartych konkursów ofert)	79 000,00 zł	60 500,00 zł	66 000,00 zł Ogółem na NGO 407 0000,00 zł
3	Liczba wolontariuszy współpracujących z instytucjami i organizacjami na terenie gminy	0	0	Bd Brak gminnej bazy wolontariuszy

*Organizacje realizujące zadania z obszaru: Kultura i Osoby Starsze

Opis postępowania

Jeden z niewykorzystanych jeszcze w pełni potencjałów gminy Zbąszynek stanowi aktywność obywatelska i społeczna. Szersze włączenie osób oraz organizacji w system przeciwdziałania i rozwiązywania problemów to proces. W 2023 r. można było zauważyć pewne akcenty tego procesu. Podlega on jednak dłuższej obserwacji.

W odpowiedzi na potrzeby, problemy, deficyty oraz bariery rozwoju trzeciego sektora, który może być dla samorządu partnerem w zakresie realizacji zadań ukierunkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie, założono wsparcie merytoryczne, lokalowe i finansowe organizacji pozarządowych oraz innych form inicjatyw społecznych, w szczególności działających w zakresie polityki społecznej. Konieczne jest ciągle rozwijanie oraz upowszechnianie nowych

form i narzędzi współpracy między sektorowej o charakterze finansowym i niefinansowym oraz wsparcie i promocja innowacyjności w obszarze usług publicznych. Współpraca powinna z biegiem czasu zamieniać dotychczasowe formy na bardziej długofalowe niż np. realizacja pojedynczych, krótkookresowych projektów. Powyższe dotyczy także aktywności w zakresie promowania idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

OPIS DZIAŁAŃ W REALIZACJI WW. CELÓW W WG SKALI LIKERTA

Nr zadania	Przykładowe działania/zadania	Realizatorzy/koordynacja	Partnerzy	2022/2023
5.5.1	Wsparcie merytoryczne, lokalowe i finansowe organizacji pozarządowych oraz innych form inicjatyw społecznych, w szczególności działających w zakresie polityki społecznej.	Urząd Miejski, Instytucje publiczne, Starostwo Powiatowe w Świebodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Kluby i organizacje sportowe	6/6
5.5.2	Powierzenie i wspieranie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.	Urząd Miejski, Instytucje publiczne	OPS i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Kluby i organizacje sportowe	6/6
5.5.3	Rozwój i promocja wolontariatu oraz zaangażowania społecznego na terenie gminy.	NGO, Kościoły i związki wyznaniowe, Kluby i org. sportowe, Pl. oświatowe	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Urząd Miejski, Instytucje kultury i inne publiczne	3/5-60% /6

C. POZIOM REALIZACJI WSKAŹNIKÓW WYZNACZONYCH W STRATEGII

Poniżej zaprezentowano wskaźniki występujące w dokumentach strategicznych ze względu na ich minimalny poziom pomiaru, źródło i rok najbardziej aktualnych danych.

Analizując tabele wskaźników, warto zwrócić uwagę na źródło pochodzenia danych. Te, których źródłem jest Główny Urząd Statystyczny pozyskiwane są z badań reprezentacyjnych co pomimo licznych ich zalet (m.in. niższego kosztu badania niż w przypadku badań pełnych, wyższa częstotliwość badań, relatywnie niewielkie różnice w porównaniu do badań pełnych) wpływa w niektórych przypadkach również na brak możliwości ukazywania wyników w podziale na niższym poziomie podziału terytorialnego niż kraj czy województwo.

Tabela nr 1. Wskaźniki realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Lp.	Nazwa	Cel	Wartość bazowa 2020	Wartość okresowa 2022	Wartość okresowa 2023	Wartość docelowa 2030 / tendencja
1	Przyrost naturalny na 1 tys. ludności (dane BDL, GUS)	1,5	-0,080	-0,016 2021 r.	-0,014 2022 r.	0
2	Saldo migracji ogółem (dane GUS)	1,5	-16	1	-4	0
3	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (dane OPS)	1,2,3,4	184	339	198	190
4	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (dane OPS)	1,2,3,4	122	125	131	125
5	Liczba dzieci korzystających z dożywiania	1,2,3,4	75	75	74	110
6	Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym i zasiłkiem szkolnym	1,5	32	24	11	50
7	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa (dane OPS)	1,4	56	57	57	50
8	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	1,4	38	25	32	30
9	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności	4	7	10	6	6
10	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. (osoby)/korzystających	1	0	25	1. 25/21 2. 8/8	20
11	Liczba seniorów uczestniczących w grupach samopomocowych, stowarzyszeniach, klubach	3	98	101	105	120
12	Liczba osób starszych i osób niepełnosprawnych objętych pomocą i opieką w środowisku zamieszkania	3	82	40	52	90
13	Liczba osób starszych, które uczestniczą w działalności organizacji pozarządowych i innych instytucji [osoby]	3	236	397 6 -NGO 1 DDS-W	401+153	Rosnąca
14	Liczba rodzin zastępczych	1	5	3	5	5

15	Liczba przypadków przemocy domowej (Niebieskie Karty)	1	8	12	14	5
16	Liczba osób doświadczających przemocy objętych wsparciem i pomocą	1	20	33	34	20
17	Liczba osób i rodzin objętych wsparciem grup roboczych	1	16	24/12	34/19	16
18	Liczba osób, które skorzystały z interwencji kryzysowej, terapii i poradnictwa w zakresie problemów uzależnień i przemocy	1,4	25	103	115	30/Rosnąca
19	Liczba osób bezdomnych w placówkach	4	1	3	2	3
20	Liczba mieszkańców objętych projektami z zakresu włączenia społecznego, realizowanych na terenie gminy	4	50	40	50	50
22	Liczba pracowników socjalnych w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną	1	4/99	4/131	4/139	4/Stabilna
22	Liczba atrakcji (zajęć, imprez, kół zainteresowań itp.) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań	1,5		46*	86*	Rosnąca
23	Procentowy wzrost mieszkańców zadowolonych z jakości życia w gminie	1,2,3,4,5		Badania 2023	Ankieta 95% badanych	Stabilna >Rosnąca
24	Ilość zlikwidowanych barier architektonicznych	2	0	0	0	Rosnąca
25	Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	2	B.d.	PCPR	Bd	Rosnąca
26	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawności/szt	2,5	6	6	7	Stabilna >Rosnąca
27	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w strategii. [osoby]	2	287	313	343	Stabilna >Rosnąca
28	Liczba osób bezdomnych lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem [osoby]	4	0	15	13	Rosnąca
29	Liczba osób opiekujących się osobami z niepełnosprawnościami objętych wsparciem. (osoby)	2	0	74	69	Rosnąca
30	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych /przedsięwzięć	2,3,4	3	4	5	5/Rosnąca

	istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych.					
31	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem [rodzin]	4	99	87	74	Stabilna
32	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej	4	31	40	44	Rosnąca
33	Liczba osób uzależnionych skierowanych na leczenie przymusowe	1,4,5	4	3	1	5/ Stabilnie
34	Rozmowy Motywujące - GKRPA	1,4,5	10	15	27	Rosnąca
35	Liczba osób/porad w pkt konsultacyjnym	1,4,5	57/253	134/309	590/710	70/400
	Porady w szkołach	1	130	121	65	180
36	Liczba Niebieskich Kart, z tego:	1	8	12	19	Stabilnie
	Przemoc pod wpływem alkoholu	1	5	6	8	Stabilnie
	w rodzinie dzieci małoletnie	1	1	5	20	0/Stabilnie
37	Liczba osób Izby Wyrzeźwień	1,5	41	34	38	35
38	Liczba osób skierowanych do bieglego	1,4,5	3	3	3	8
39	Liczba grup abstynenckich	1,4,5	2	1	0	2
40	Liczba specjalistów pracujących w punkcie konsultacyjnym	1,4,5	6	4	6	Stabilnie
41	Liczba osób przypadająca na jeden pkt sprzedaży	1,4,5	286	331	358	300
42	Liczba sprzedanych działek budowlanych mieszkaniowych,	1,5	1	1	0	Stabilna> Rosnąca
	garażowych	1,5	5	3	1	
43	Liczba zadłużonych lokatorów mieszkań komunalnych	4	82	93	97	Stabilna> Wzrost
44	Łączna kwota zadłużenia(zł)	4	44 274,28	289 604,8	304 184,34	Wzrost
45	Liczba sklepów	1,5	43	46	48	Rosnąca
46	Liczba mieszkań komunalnych/socjal.:	1,5	64	51/9	41/10	Stabilna
	Miasto, wieś	1,5	41	34/2	33/3	Stabilna
47	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą:	1,2,4,5	305	316	293	320
	Osoby fizyczne, Spółki cywilne	1,2,4,5	9	7	6	10
48	Liczba wydanych kart Dużej Rodziny Zbąszyńska Karta DR	1, 3	34	58	23	25/ Malejąca
	Ogólnopolska KDR	1,5	127	538	218	100
	Zbąszyńska Karta Seniora	4	776	91	76	Rosnąca

*Dane GUS Vademecum Samorządowca

D. WYBRANE INNE WSKAŹNIKI DLA GMINY ZBĄSZYNEK

Tabela nr 2. Dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach rzutują na wszechstronny rozwój dziecka

Zestawienie bezrobocia Gmina Zbąszynek

Monitoring SRPS 2022-2030

Liczba bezrobotnych	miesiąc												Średnioroczne	Wiek produkcyjny	Bezrob.	Ludność	Przyrost naturalny	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII						
2009	199	205	216	254	262	261	279	259	262	257	269	268	249			8324		
2010	329	308	277	266	246	233	213	206	214	211	204	208	243			8346	22	
2011	244	235	206	210	221	203	201	189	181	194	198	211	208			8371	25	
2012	220	238	254	225	225	228	222	246	256	260	263	257	241	5396	4,5%	8366	-5	
2013	276	269	259	261	271	264	255	258	281	282	277	284	270	5323	5,1%	8387	21	
2014	305	306	294	281	270	258	252	242	256	252	244	236	266	5284	5,0%	8404	17	
2015	236	246	240	232	229	226	219	217	226	236	237	235	232	5236	4,4%	8382	-22	
2016	252	230	214	207	190	188	183	177	159	145	140	148	186	5195	3,6%	8360	-22	
2017	156	154	145	121	115	100	92	94	98	87	90	98	113	5123	2,2%	8351	-9	
2018	107	110	110	108	104	104	93	99	89	85	82	90	98	5073	1,9%	8315	-36	
2019	96	96	85	81	76	93	90	78	80	79	84	82	85	4993	1,7%	8353	38	
2020	85	92	96	106	116	121	121	121	120	122	116	116	111	4902	2,3%	8086	-267	bez
2021	122	126	123	118	118	121	122	125	100	103	70	62	122	4835	2,5%	8101	15	
2022	62	58	56	55	51	60	58	57	53	56	50	53	56	4741	1,2%	8080	-21	2010-2019
2023	60	55	71	75	67	66	66	55	54	57	52	51	61	4638	1,3%		-8080	-6 2020>
z zasiłk.	12	12	12	15	18	20	19	9	9	11	10	8	13					
długotr.	17	19	17	18	15	15	16	13	13	12	12	12	15					
bez kwalifik.	23	20	23	27	27	20	19	15	14	14	12	13	19					

Dane: WUP Zielona Góra

Tabela nr 3. Dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach rzutują na wszechstronny rozwój dziecka.

Lp.	Wskaźnik	2019	2020	2021	2022	2023	Tendencja
1	Liczba rodzin z dysfunkcją	31	36	31	33	35	Stabilna
2	Liczba rodzin objętych pomocą	141	145	132	125	131	Stabilna
3	Liczba rodzin i osób objętych pracą socjalną	89	141	157	131	139	Stabilna
4	Liczba rodzin z usł. asystenta rodziny	16	23	18	18	19	Stabilna
	Liczba rodzin ze świadczeń 500 + w formie niefinansowej	0	0	0	0	0	Stabilna
	Liczba rodzin zastępczych	3	3	4	3	5	Stabilna
6	Liczba zasiłków pielęgnacyjnych	326	326	318	275	306	Stabilna>
7	Kwota dodatków mieszkaniowych (w zł)	19 092,40		27 723,63	36 445,50	44 058,54	Stabilna>

- W tym problemie społecznym tendencja jest stabilna. Wymaga jednak stałej obserwacji i działań dostosowanych do występujących zdarzeń wychowawczych.

Tabela nr 4. Powody udzielania pomocy i liczba środowisk objętych pomocą

Lp.	Powód udzielania pomocy	Ilość środowisk objętych z tego powodu pomocą w latach:					Tendencja
		2019	2020	2021	2022	2023	
1	Bezdomność	7	7	9	10	6	Stabilna<
2	Bezrobocie	36	38	39	25	32	Stabilna>
3	Niepełnosprawność	61	55	57	65	58	Stabilna<
4	Długotrwała choroba	35	27	38	57	62	Stabilna>
5	Bezradność w tym:	120	98	101	58	42	Stabilna<
5a	Rodziny niepełne	19	12	7	16	13	Stabilna
5b	Rodziny wielodzietne	4	4	0	3	4	Stabilna
6	Problemy alkoholowe	10	12	13	10	16	Stabilna>
7	Powrót z zakładu karnego	2	1	0	1	0	Stabilna
8	Przemoc w rodzinie	1	3	0	4	3	Stabilna
9	Osoby samotne	89	77	99	10	55	Stabilna>
10	Usługi opiekuńcze	26	25	31	30	37	Stabilna>
Razem*		387	343	387	270	311	Stabilna>

* Razem < suma danych pkt.1-5, 6-10 >

- W zakresie udzielania pomocy od kilku lat sytuacja jest stabilna pomimo zmniejszającej się liczby mieszkańców.

Tabela nr 5. Ilość środowisk objętych pomocą społeczną

	2011	2019	2020	2021	2022	2023	Tendencja
Ilość środowisk objętych pomocą społeczną	176	138	122	132	193	131	Stabilna<
Ilość osób w tych rodzinach	585	328	276	298	428	310	Stabilna<
Ilość uczniów objętych dożywianiem	140	83	60	64	75	74	Stabilna
Ilość środowisk korzystających ze świadczeń rodzinnych	409	353	318	347	264	364	Stabilna>

Tabela nr 6. Liczba rodzin korzystających ze stypendiów szkolnych

Lp.	Liczba rodzin	Liczba uczniów	Kwota (zł)
2020			
styczeń-czerwiec	7	18	14 817
wrzesień-grudzień	12	27	5 006
Razem	19	45	19 823,00
2021			
styczeń-czerwiec	11	26	11 840
wrzesień-grudzień	4	12	9 600
Razem	15	38	21 440,00
2022			
styczeń-czerwiec	4	12	9 600
wrzesień-grudzień	5-1(Ukraina)	14	8 320
Razem	8	26	17 920,00
2023			
styczeń-czerwiec	1	1	1 139
wrzesień-grudzień	3	9	5 400
Razem	4	10	6 539,00

- Co roku na podobnym stabilnym poziomie

Tabela nr 7. Liczba rodzin korzystających z zasiłków szkolnych

Lp.	Liczba rodzin	Liczba uczniów	Kwota (zł)
2019			
styczeń-czerwiec	0	0	0
wrzesień-grudzień	1	1	623
Razem	1	1	623,00
2020			
styczeń-czerwiec	1	1	620
wrzesień-grudzień	0	0	0
Razem			620,00
2021			
styczeń-czerwiec	1	2	514
wrzesień-grudzień	0	0	0
Razem	1	2	514,00
2022			
styczeń-czerwiec	0	0	0
wrzesień-grudzień	1	3	640
Razem	1	3	640,00
2023			

styczeń-czerwiec	1	1	300
wrzesień-grudzień	0	0	0
Razem	1	1	300,00

- Co roku na podobnym stabilnym poziomie

Tabela nr 8. Liczba rodzin z nadzorem kuratora

Rok	Liczba rodzin z nadzorem kuratora wobec nieletniego	Tendencja
2013	22	Stabilna
2019	19	Stabilna<
2020	21	Stabilna
2021	10	Stabilna<
2022	25	Stabilna>
2023	24	Stabilna

Tabela nr 9. Liczba rodzin zastępczych

Rok	Liczba rodzin spokrewnionych	Liczba rodzin niespokrewnionych/niezawodowe	Tendencja
2013	4	4	Stabilna
2019	3	1	Stabilna<
2020	2	2	Stabilna
2021	4	1	Stabilna<
2022	3	0	Stabilna
2023	5	0	Stabilna>

Tabela nr 10. Likwidacja barier architektonicznych

			ilość	
1	Przychodnia lekarska	platforma dźwigowa dla niepełnosprawnych	2010	1
		podjazd do drzwi wejściowych		2
2	Centrum Usług	winda		3
		zjazd do drzwi wejściowych		4
3	SP Zbąszynek	platforma dźwigowa dla niepełnosprawnych		5
		platforma schodowa		6
4	ZOK	podjazd do drzwi sali koncertowej	2019	7
5	Urząd Miejski	podjazd do drzwi wejściowych		8
6	Sala Wiejska Dąbrówka Wlkp	podjazd		9
7	Hala OSIR	winda	2020	10

Tabela nr 11. Członkowie i sympatycy organizacji społecznych

Lp.	Nazwa organizacji	2022	2023
1	ZŚ Dąbrowszczanka	18	17
2	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków	64	70
3	ZZEiRKolejowych	70	74
4	Stowarzyszenie Klub Seniora „Pogodna Jesień”	43	43
5	Świebodziński Związek Kresowian/koło terenowe Kosieczyn-Zbąszynek	126	126
6	ZUTW	76	71
	Razem	397	401

7	Dzienny Dom „Senior-Wigor”	43	43
8	KGW Kosieczyn	50	30
9	KGW Dąbrówka Wlkp.	76	80
	Razem	167	153
	INNE		
	Kurkowe Bractwo Strzeleckie	89	91
	TKKF	45	45
	Razem	134	136
	Ogółem	700	690

Wybrane świadczenia dla uchodźców z Ukrainy – 2022/2023

- Jednorazowe świadczenie pieniężne dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – 60 300,00 zł - 201 osób/ **2 400,00 zł/8 osób;**
- jeden gorący posiłek dla dzieci w szkole i przedszkolu (obywatele Ukrainy) objęto pomocą 40 dzieci łączny koszt zadanie – 16 455,00 zł/ **2/ 1 018,50 zł;**
- Opiekun tymczasowy – 2 osoby - pod pieczę 4 dzieci;
- świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy wydatkowana kwota na zadanie to 2 306,00 zł/ **215,84 zł;**
- punkt pomocy żywnościowej i odzieżowej przy Caritas Parafii Zbąszynek.

IV. WNIOSKI – REKOMENDACJE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Zbąszynek na lata 2022-2030 stanowi narzędzie długoterminowego programowania i wdrażania gminnej polityki społecznej. Jej zakres zdecydowanie wykracza poza zadania pomocy społecznej. Dokument ten podchodzi do problemów społecznych bardzo szeroko, integrując zasoby i kompetencje samorządu gminy oraz lokalnych partnerów obejmujące nie tylko sferę pomocy społecznej, ale również rynku pracy, oświaty, kultury i sportu, profilaktyki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa publicznego.

Analizę stanu realizacji SRPS dokonano na podstawie przeprowadzonego monitoringu na koniec 2023 roku, którego wyniki zaprezentowano w formie tabelarycznej (wskaźniki realizacji strategii) oraz opisowej. Monitoring uwzględnia zatem zarówno dane ilościowe jak i jakościowe obrazujące poziom wskaźników/mierników poszczególnych działań oraz opis sposobu ich realizacji. Podkreślić należy, iż strategia nie zawiera precyzyjnego określenia oczekiwanych rezultatów oraz docelowych wartości wskaźników. Jednakże całościowe spojrzenie na ten dokument oraz dotychczas wdrożone działania pozwala na sformułowanie wniosku, iż plan strategiczny jest skutecznie realizowany.

W roku 2023 bez większych przeszkód przebiegało w Gminie Zbąszynek wypłacanie świadczeń pieniężnych oraz pomocy rzeczowej, w szczególności w formie posiłku dla dzieci i młodzieży (w ramach Programów „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu”), a także Pomoc Żywnościowa. W sposób ciągły organizowano i dostarczano niektóre usługi z zakresu pomocy i wsparcia, z których mogły korzystać osoby i rodziny zamieszkujące Gminę. Były to przede wszystkim: praca socjalna, asystentura rodzinna, poradnictwo specjalistyczne w Punkcie Konsultacyjno-Terapeutycznym, a także usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania. Natomiast osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, były kierowane do domów pomocy społecznej.

Na uwagę zasługuje aktywność Gminy i OPS w Zbąszynku – w realizacji projektów ukierunkowanych na aktywność społeczną i zawodową mieszkańców, a także wsparcie rodzin i osób starszych. Przedsięwzięcia te, podejmowane przez Gminę samodzielnie lub jako partner, przyczyniają się do zwiększenia dostępności usług społecznych w gminie oraz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców.

Ponadto stale podejmowane są działania o charakterze informacyjnym i profilaktycznym, związane m.in. z przeciwdziałaniem problemowi uzależnień oraz przemocy w rodzinie. W tym zakresie nieodzowna okazała się współpraca OPS w Zbąszynku, jako koordynatora i głównego realizatora strategii, z podmiotami takimi jak: Posterunek KPP w Zbąszynku, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, przedszkola, OSiR, ZOK oraz Biblioteka Publiczna. Duże znaczenie miały tu również inicjatywy podejmowane przez lokalne organizacje pozarządowe, dofinansowane z budżetu gminy w ramach rocznych programów współpracy.

WNIOSKI-REKOMENDACJE:

Monitoringowi poddane zostały wszystkie cele i priorytety zawarte w strategii. Poniżej wskazano dziedziny, na które należałoby zwrócić szczególną uwagę przy realizacji celów i wyborze działań w 2024 r.

1. W kolejnych latach realizacji strategii należy kontynuować oraz rozwijać skuteczne metody pracy z rodzinami, (wskaźnik udziału osób korzystających ze św. społecznych w ludności ogółem w 4,6% jest jednym z największych w powiecie świebodzińskim, i Regionie Kozła). Zaleca się intensyfikację działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających rodziny, zwłaszcza doświadczające lub zagrożone dysfunkcjami – poprzez działania mające na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku (rodzynie dziecka) lub powrotu do niego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Z tego względu w kolejnych latach wdrażania SRPS niezbędna będzie kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny oraz specjalistów w Punkcie Konsultacyjno-Terapeutycznym, jak również zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i logopedycznej w szkołach. Ważne będzie również doskonalenie i poszerzenie współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji publicznych oraz organizacji społecznych mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Jednocześnie, w zależności od możliwości pozyskania środków pomocowych, powinny być uruchamiane projekty społeczne uwzględniające szeroko rozumianą edukację rodzicielską (np. „Szkoła dla rodziców”, spotkania i warsztaty z udziałem specjalistów), profilaktykę środowiskową (m.in. w zakresie uzależnień, przemocy w rodzinie, zachowań ryzykownych młodzieży) oraz dostęp do zindywidualizowanych usług wsparcia.
2. W związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa w kolejnych latach realizacji strategii należy w dalszym ciągu kłaść większy nacisk na rozwój różnorodnych form aktywności osób starszych (w szczególności poprzez aktywizację edukacyjną, zdrowotną, kulturalną, sportowo-rekreacyjną oraz społeczną). Istotne będzie wspieranie inicjatyw senioralnych oraz międzypokoleniowych, nastawionych nie tylko na odbiór przez osoby starsze, ale aktywnie ich włączanie w proces planowania i realizacji.
W Gminie aktywnie działa Dzienny Dom „Senior-Wigor”, wspierający osoby starsze w najtrudniejszej sytuacji. Jest to odpowiedź na współczesne wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i wzrostem zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i wspierające osoby starsze. Ważne będzie rozwijanie tej formy działalności i monitorowanie zapotrzebowania na oferowane usługi na rzecz osób starszych. Warto również promować wolontariat wewnątrz- i międzypokoleniowy oraz inicjatywy upowszechniające integrację międzypokoleniową, a także zachęcać seniorów do aktywności od możliwie najwcześniejszego momentu przejścia na emeryturę. Istotne przy tym są jednocześnie działania służące likwidacji barier komunikacyjnych, przestrzennych i architektonicznych, w celu zapewnienia dostępu do przestrzeni publicznej osobom o ograniczonej sprawności.
3. Dobrą alternatywę dla konieczności umieszczenia osób potrzebujących wsparcia w domach pomocy społecznej stanowią usługi środowiskowe w miejscu zamieszkania takie jak usługi opiekuńcze, pomoc sąsiedzka czy mieszkania chronione/wspomagane (nie tylko dla osób starszych, ale również niepełnosprawnych i chorujących). W tym kontekście należy rozważyć możliwość utworzenia w Gminie mieszkań wspomaganych ale dla osób do 75 roku życia.
4. Z uwagi na brak placówki dla osób bezdomnych w kolejnych latach wdrażania SRPS niezbędne jest podjęcie współpracy z innymi gminami oraz organizacjami społecznymi w powiecie świebodzińskim, w celu zabezpieczenia noclegu osobom bezdomnym i wychodzenia z bezdomności.
5. Ważnym kierunkiem działań podejmowanych w ramach lokalnej polityki społecznej jest **kontynuowanie** działań z zakresu edukacji społecznej, obejmującej w szczególności:

- 1) edukację prozdrowotną w obszarach takich jak zdrowe starzenie się, przeciwdziałanie występowaniu chorób cywilizacyjnych, w tym profilaktyki zdrowia psychicznego, aktywny tryb życia bez nałogów;
- 2) edukację ekonomiczną i prawną w zakresie m.in. gospodarowania budżetem domowym, zawierania umów kupna-sprzedaży, praw konsumenckich, zakładania lokat oszczędnościowych, zaciągania pożyczek i kredytów;
- 3) edukację ekologiczną, służącą kształtowaniu postaw dbania o środowisko naturalne, podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, promocję odnawialnych źródeł energii oraz gospodarki obiegu zamkniętego.

Należy podkreślić, iż elementy edukacyjne przejawiają się w różnych działaniach podejmowanych przez instytucje publiczne i organizacje społeczne na terenie Gminy Zbąszynek.

Należałoby jednak położyć większy nacisk na tzw. kształcenie ustawiczne osób dorosłych i seniorów, realizowane w formach aktywizujących odbiorców, poprzez m.in. projekty tematyczne, włączanie się w kampanie ogólnopolskie czy regionalne, przygotowywanie własnych inicjatyw. Przestrzenią dla takich działań, w szczególności w obszarze profilaktyki zdrowotnej, obecnie jest np. Dzienny Dom „Senior-Wigor”, ale także podobne działania mogłyby być organizowane w świetlicach wiejskich.

5. Ze względu na dynamikę sytuacji społecznej oraz rosnące oczekiwania rodzin i całych społeczności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb, istotna jest aktywność w infrastrukturę społeczną oraz dostępność różnorodnych form usług i aktywności na terenie Gminy Zbąszynek (w sferze pomocy i wsparcia, edukacji, kultury, sportu i rekreacji). A zatem infrastruktura lokalna powinna być **tak jak dotychczas** stale modernizowana i dostosowywana do potrzeb mieszkańców, z wykorzystaniem narzędzi partycypacyjnych na etapie planowania i realizacji inwestycji.
6. Gmina Zbąszynek dysponuje potencjałem społecznym, który może być wykorzystany na rzecz rozwoju środowiska lokalnego. Dlatego też istotne znaczenie będzie miało aktywizowanie i włączanie mieszkańców w inicjatywy służące poczuciu współodpowiedzialności za najbliższe otoczenie oraz całą wspólnotę samorządową.

Dotychczasowymi pozytywnymi tego przykładami są m.in. wdrażanie funduszu sołeckiego, budżet obywatelski, a także współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz grupami nieformalnymi. Możliwości wdrażania, różnorodność oraz skuteczność inicjatyw oddolnych można zwiększyć dzięki wykorzystaniu lokalnych zasobów oraz ich pomnażaniu, a także animując dialog i współpracę pomiędzy mieszkańcami, ich organizacjami i samorządem. W tym celu wskazane jest wzmacnianie roli lokalnych liderów, w tym radnych, sołtysów, członków rad sołeckich, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz mieszkańców angażujących się lub chcących się zaangażować w życie lokalnej społeczności. Może to polegać na realizacji szkoleń, włączaniu ich w gremia zespołów zadaniowych i opiniodawczych, a także **większe zabezpieczenie** w budżecie gminy środków finansowych na wsparcie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe. Warto również zainicjować oraz przetestować nowe, nie stosowane dotąd w Gminie rozwiązania służące animacji społeczności takie jak pedagog ulicy czy animator młodzieżowy. Sprawdza się jednak projekt wzmacniający partycypację obywatelską jakim jest Rada Seniorów Gminy Zbąszynek. Niestety nie udało się próba uaktywnienia młodzieży poprzez powołanie Młodzieżowej Rady Gminy. Brakuje także systemowego zaplecza wolontarystycznego, bazy wolontariuszy z podpisaną umową wolontarystyczną.

7. Bezrobocie wśród mieszkańców Gminy Zbąszynek jest na bardzo niskim poziomie – **1,1%**. Warto jednak wskazać, że zasadniczo nie zmienia się sytuacja osób, które ze względu na różnorodne bariery, takie jak np. niepełnosprawność, wiek, brak wykształcenia i doświadczenia zawodowego, niższy potencjał intelektualny, samotne macierzyństwo, a także prezentowane postawy

i wykształcone nawyki (np. roszczeniowość, wyuczona bezradność), są najbardziej zagrożone długotrwałym bezrobociem i biernością społeczną. Odpowiedzią na te wyzwania może być ekonomia społeczna, w tym ekonomizacja działalności organizacji pozarządowych.

8. Rośnie liczba osób zadłużonych i wysokość zadłużenia mieszkań komunalnych. Wzrasta także kwota dodatków mieszkaniowych. Problem ten wymaga szczegółowej analizy w 2024/25r.

V. PODSUMOWANIE

Podejmując dalsze działania w ramach realizacji strategii trzeba mieć na uwadze dynamikę i nieprzewidywalność sytuacji społeczno-gospodarczej. Okres przygotowywania niniejszego raportu to czas po pandemii koronawirusa w Polsce, Europie i na świecie, która spowodowała zagrożenie zdrowia i utratę życia wielu ludzi, wykazała niewydolność służby zdrowia w okresie dużego natężenia zachorowań, a także przyczyniła się do kryzysu gospodarczego. W 2022 r. nastąpiła i nadal trwa największa i najbardziej brutalna, niczym niesprowokowaną agresja na kontynencie europejskim od 1939 r. Rosyjska napaść na Ukrainę. Wojna spowodowała wzrost napięć na rynkach finansowych, bezprecedensowy wzrost cen surowców oraz niepewności w gospodarce, co przejawia się spadkiem tempa wzrostu gospodarczego oraz rosnącą inflacją. Skutki wojny dotyczą polski biznes bez względu na wielkość firmy, czy rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej. Trwająca wojna przekłada się na dużą niepewność sytuacji gospodarczej. Od wybuchu wojny 75 proc. badanych przez PIE przedsiębiorstw wskazuje ją jako barierę silnie utrudniającą prowadzenie biznesu.

W skali gminy skutki tej sytuacji mogą być widoczne w utracie płynności finansowej i upadku firm, zwiększeniu bezrobocia, a co za tym idzie także ubóstwa i innych problemów osób i rodzin. Sytuacja powinna być na bieżąco monitorowana, ponieważ może zająć konieczność aktualizacji SRPS z uwzględnieniem nowych uwarunkowań.

Zgodnie z celami strategicznymi działania podjęte w 2023 r. przyczyniły się, pomimo trudnej sytuacji międzynarodowej, do utrzymania dobrej jakości życia mieszkańców Gminy Zbąszynek, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Gmina Zbąszynek zapewnia swoim mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne, przeciwdziała marginalizacji i alienacji osób i rodzin, które z różnych przyczyn są niesamodzielne oraz minimalizuje rozmiary i skutki innych zjawisk społecznie negatywnych.

Raport opracował:

Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji SRPS
Karolina Danysz i Małgorzata Kleszka, Barbara Gawel,
Natalia Napierała, Patrycja Jarmuszczyk

Koordinacja - Krzysztof Krzywak

Raport zaopiniował pozytywnie

Zespół Koordynacyjny SRPS
W imieniu Zespołu Katarzyna Rucioch

Zatwierdził

Burmistrz Zbąszynka
(-) Wiesław Czyżerski

Zbąszynek, dnia 8 lutego 2024 r.

WYBRANE WSKAŹNIKI PORÓWNAWCZE OBSZARÓW STRATEGII NA POZIOMIE MIKRO-MAKROREGIONALNYM

Tabela nr 1. Wskaźniki porównawcze realizacji SRPS w uwarunkowaniach zewnętrznych – Powiat Świebodziński

		Powiat Świebodziński							
		Zbąszynek	Lubrza	Łagów	Skąpe	Szczaniec	Świebodzin	Powiat	Lubuskie
1	Ludność	8 101 8 088	3 598 3 583	4 801 4 783	5 174 5 074	3 719 3 666	29 280 29 074	54 673 54 268	985 487 979 976
2	Gęstość zaludnienia (osoba/km2)	86	29	24	29/28	33/32	129/128	58	70/ 71
3	Kobiety na 100 mężczyzn [osoba]	104/103	95	98	97/98	105	107	104	
4	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (os.)	70,4 74,4	62,9 62,6	66,3 66,5	68,9 69,4	67,4 68,4	71,6 73,2	69,9 71,3	69,6 70,8
5	Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca (zł)	7 821 8 634	5 916 7 739	6 190 7 039	5 910 6 629	6 815 8 227	5 954 6 324	6 302 1 924	6 316* 6 408
6	Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca (zł)	7 207 9 096,21	5 591 7 706,65	4 911 7 958	5 378 6 440	6 976 7 636	6 185 6 615	6 162 2 033	5 930* 5 989
7	Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. Ludności	33,5 26	64,2 69,6	37,3 48,1	25,4 23,3	16,1 19	26,5 48	30,2 41,9	
8	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	1,3 1,1	2,7 2,7	4,3 2,8	3 2,8	3,3 2,3	2,4 2,3	2,5 2,2	5,1 4,4
9	Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej	95,3 95,4	99,9 99,9	93,3 93,3	92 92,1	100	93 93,6	94,3 Bd.	
10	Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej	90,8 91,0	69,8 70,5	85,4 85,4	70,9 73,2	49 55,5	92,6 92,9	85,2 Bd.	
11	Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej	77,8 79,7	18,3 20,1	17 18,7	52,3 53,3	1,3 2,6	71,5 72,3	57,3 Bd.	
12	Podmioty gospod. Narod. w rej. REGON na 10 tys ludności w wieku produkcyjnym(szt.)	1 700,1 1 776,6	1 688,5 1 769,5	1 749,2 1 782,7	1 436,0 1 525,9	1 314,1 1 327,5	2 214,1 2 309,6	1 924,4 2 004,6	
13	Drogi dla rowerów [km]	21,3/ 21,9	1,2/ 1,2	1,7/ 1,7	5,6/ 5,6	6/6	21,8/ 24,3	57,6/ bd.	
14	Ludność - Kobiety	4 124 4 102	1 756 1 743	2 372 2 373	2 541 2 510	1 904 1 876	15 161 15 051	27 858 27 655	506772 504 259

15	Urodzenia żywe [osoba]	91 60	44 18	31 30	40 41	29 26	278 246	513 421	7 925 7 090
16	Zgony [osoba]	107 74	48 35	62 59	78 69	51 48	420 363	766 648	13 831 11 655
17	Przyrost naturalny [osoba]	-16/ -14	-4/ -17	-31/ -29	-38/ -28	-22/ -22	-142/ 117	-253/ -227	-5906/ -4565
18	Saldo migracji ogółem [osoba]	1/ -4	14/ 19	-25/ 13	-23/ 8	-5/ -15	-107/ -128	-145/ -107	-964/ -771
19	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (osoby)	1 640 1 673	739 705	792 776	951 934	714 687	5 589 5 534	10 425 10 309	180 759 178 418
	%	20,2/ 20,7	20,5/ 19,7	16,5/ 16,2	18,4/ 18,4	19,2/ 18,7	19,1/ 19,0	19,1/ 19	18,3/ 18,2
20	Ludność w wieku produkcyjnym [osoba]	4 741 4 638	2 209 2 204	2 887 2 872	3 064 2 995	2 222 2 177	17 059 16 791	32 182 31 677	580 965 573 903
	(%)	58,5/ 57,3	61,4/ 61,5	60,1/ 60	59,2/ 59	59,7/ 59,4	58,3/ 57,8	58,9/ 58,4	59,0/ 58,6
21	Ludność w wieku poprodukcyjnym (osoby)	1 720 1 777	650 674	1 122 1135	1 159 1145	783 802	6 632 6 749	12 066 12 282	223 763 227 655
	%	21,2/ 22	18,1/ 18,8	23,4/ 23,7	22,4/ 22,6	21,1/ 21,9	22,7/ 23,2	22,1/ 22,6	22,7/ 23,2
22	Zameldowania [osoba]	91/ 110	52/ 60	31/ 64	55/ 55	36/ 19	277/ 272	542/ 580	
23	Udział osób korzystających ze św. społecznych w ludności ogółem [%]	4,2 4,6	4,9 3,9	5,8 4,4	3 3,4	4,8 4,4	2,6 2,1	3,4 3,0	
24	Porady POZ	33 012 29 014	14 192 13 532	17 683 17 908	8 144 10 083	7 548 7 427	151 810 166 690	-	
25	Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi [zł]	220 000 322 000	73 564 104 922	186 181 244 267	54 146 147 364	38 664 57 919	795 688 1 047 874	-	
26	Czytelnicy biblioteki publicznej	218/ 335	240/ 300	283/ 298	312/ 321	186/ 164	2218/ 2016	-	
	Wypożyczenia na 1 czytelnika	16,8/ 13,9	8,4/ 11,7	11,9/ 14	17,9/ 20,7	18,8/ 17,1	18/ 22,2	-	
27	Imprezy kulturalne org. Inst. kultury	29/ 67	7/ 10	Bd.	Bd.	13/ 33	232/ 231	-	
	Liczba uczestników	4650/ 19970	750/ 1960	Bd.	Bd.	826/ 1217	32887/ 34330	-	
28	Podmioty w gosp. Narodowej w rej. REGON NA 10 tyś. ludności	995 1 019	1 037 1 088	1 052 926	850 901	785 788	1 290 1 334	1 133	1 266 1 301
29	Osoby fiz. w gosp. Narodowej w rej. REGON NA 10 tyś. ludności	704 722	850 876	773 666	615 648	602 608	846 879	780	902 927

*Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca

Dane GUS liczbowe: czcionka zwykła – dane za 2021, **czcionka pogrubiona** – dane za **2022r**

Tabela nr 2. Wskaźniki porównawcze realizacji SRPS w uwarunkowaniach zewnętrznych – Region Kozła

		Region Kozła						
		Zbąszynek	Trzciel	Babimost	Kargowa	Zbąszyń	Siedlec	Lubuskie
1	Ludność	8 101 8 088	6 277 6 251	6 089 6 096	5 897 5 898	13 711 13 686	12 435 12 447	985 487 979 976
2	Gęstość zaludnienia (osoba/km2)	66/ 86	35/ 35	66/ 66	46/ 46	76/ 76	61/ 61	70/ 71
3	Kobiety na 100 mężczyzn [osoba]	104/ 103	100/ 101	101/ 102	105/ 104	103/ 103	103/ 103	
4	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (os.)	70,4 74,4	69,5 70,9	67,3 69,1	65,9 68,2	68,2 68,7	67,6 67,9	69,6 70,8
5	Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca (zł)	7 821 8 634	6 549 7 208	6 851 7 336	6 335 6 710	5 746 5 519	5 551 5 967	6 316* 6 408*
6	Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca (zł)	7 207 9 096	6 412 7 478	6 596 7 183	5 593 6 386	5 319 5 132	4 895 5 695	5 930* 5 989*
7	Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. Ludności	33,5 26	22,2 19,2	37,8 27,8	47,4 33,9	44,3 40,8	46,6 40,3	
8	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	1,3 1,1	3,3 3	2,4 3,2	4,4 4,8	1,2 1,0	1,3 1,0	5,1 4,4
9	Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej	95,3 95,4	73 72,9	89,5 90,1	85,6 85,8	80,6 80,8	98,8 98,9	
10	Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej	90,8 91,0	45,6 45,5	93,1 93,2	54,3 54,4	80,6 63,1	51,7 54,8	
11	Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej	77,8 79,7	0,1 0,7	89,8 91,3	77,1 77,1	79,6 78,6	80,0 80,1	
12	Podmioty gospod. Narod. w rej. REGON na 10 tyś. ludności w wieku produkcyjnym(szt.)	1 700,1 1 776,6	1 844,5 1 949	1 612,6 1 657	1 992,1 2 054	1 901,1 1 950	1 872 1 946	
13	Drogi dla rowerów [km]	21,3/ 21,9	12,4/ 12,4	34,4/ 34,6	13,5/ 13,5	19,2/ 20,5	6/ 10,4	
14	Ludność - Kobiety	4 124 4 102	3 146 3 143	3 067 3 076	3 014 3 012	6 973 6 938	6 308 6 324	506 772 504 259
15	Urodzenia żywe [osoba]	91 60	52 51	65 61	51 52	134 124	132 128	7 925 7 090
16	Zgony [osoba]	107 74	90 69	79 59	75 46	171 146	123 113	13 831 11 655
17	Przyrost naturalny [osoba]	-16/ -14	-38/ -18	-14/ 2	-24/ 6	-37/ -22	9/ 15	-5906/ -4565

18	Saldo migracji ogółem [osoba]	1/-4	-23/1	-18/9	-30/-8	-37/6	-15/-3	-964/-771
19	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (osoby)	1 640	1 184	1 116	1 153	2 870	2 753	180759
	%	1 673	1 165	1 129	1 155	2 846	2 710	178 418
20	Ludność w wieku produkcyjnym [osoba]	20,2/20,7	18,9/18,6	18,3/18,5	19,6/19,6	20,9/20,8	22,1/21,8	18,3/18,2
	(%)	4 741	3 703	3 640	3 554	8 153	7 420	580 965
21	Ludność w wieku poprodukcyjnym (osoby)	4 638	3 658	3 604	3 506	8 112	7 415	573 903
	%	58,5/57,3	59,0/58,5	59,8/59,1	60,3/59,4	59,5/59,3	59,7/59,6	59,0/58,6
22	Ludność w wieku poprodukcyjnym (osoby)	1 720	1 390	1 333	1 190	2 688	2 262	223 763
	%	1 777	1 428	1 363	1 237	2 728	2 322	227 655
22	Zameldowania [osoba]	21,2/22	21,8/22,8	21,9/22,4	20,2/21	19,6/19,9	18,2/18,7	22,7/23,2
23	Zameldowania [osoba]	91/110	68/82	77/74	48/65	139/181	75/97	
24	Udział osób korzystających ze św. społecznych w ludności ogółem [%]	4,2	2,1	2,8	3,5	1,6	4,7	
		4,6	2,1	2,1	2,5	1,5	4,8	
25	Porady POZ	33 012	19 605	23 681	34 869	81 014	61 703	
		29 014	19 605	21 182	26 909	86 288	75 430	
26	Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi [zł]	220 000	131 943	82 908	138 525	256 676	219 584	
		322 000	157 647	163 538	169 781	392 644	250 133	
27	Czytelnicy biblioteki publicznej	218/335	1311/1476	698/614	499/533	1588/1316	657/444	
	Wypożyczenia na 1 czytelnika	16,8/13,9	20,3/17,6	13,8/16,1	15,6/15,7	19,7/25,1	5,8/4,4	
28	Imprezy kulturalne org. Inst. kultury	29/67	27/40	9/22	15/18	228/54	221/48	
	Liczba uczestników	4 650/19 970	1780/1800	480/5922	340/1370	5470/16872	3919/2620	
29	Podmioty w gosp. Narodowej w rej. REGON NA 10 tyś. ludności	995	1 088	964	1 201	1 130	1 117	1 266
	Osoby fiz. w gosp. Narodowej w rej. REGON NA 10 tyś. ludności	1 019	1 141	979	1 221	1 156	1 159	1 301
29	Osoby fiz. w gosp. Narodowej w rej. REGON NA 10 tyś. ludności	704	734	700	877	839	914	902
		722	779	712	890	863	954	927

*Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca

Aktualne dane GUS liczbowe: czcionka zwykła – dane za 2021, **czcionka pogrubiona** – dane za 2022r

Tabela nr 3. Wskaźniki porównawcze realizacji SRPS w uwarunkowaniach zewnętrznych – Miasta

		Miasta wokół Zbąszynka					
		Zbąszynek	Świebodzin	Międzyrzecz	Sulechów	Wolsztyn	Nowy Tomyśl
1	Ludność	8 101 8 088	29 280 29 074	24 073 23 920	26 026 26 005	30 360 30 244	27 532 27 642
2	Gęstość zaludnienia (osoba/km2)	66/86	129/128	76/76	110/110	121/121	148/148
3	Kobiety na 100 mężczyzn [osoba]	104/103	107	106/106	105/105	106/106	105/106
4	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (os.)	70,4 74,4	71,6 73,2	69,6 70,9	69,2 70,8	71,6 72,7	68,9 71,6
5	Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca (zł)	7 821 8 634	5 954 6 324	6 013 5 861	6 100 5 964	4 810 5 582	6 651 6 586
6	Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca (zł)	7 207 9 096	6 185 6 615	5 622 6 229	5 615 6 235	5 212 5 927	6 219 6 681
7	Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. Ludności	33,5 26	26,5 48	43 34	60,6 72,2	78,9 60,3	121,2 121,8
8	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	1,3 1,1	2,4 2,3	3,4 3,5	4,9 4,8	2,0 1,7	1,5 1,8
9	Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej	95,3 95,4	93 93,6	93,2 93,4	99,8 99,8	94,4 94,9	97,4 97,5
10	Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej	90,8 91,0	92,6 92,9	85,7 85,8	79,2 79,1	93,7 94,3	73,0 72,9
11	Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej	77,8 79,7	71,5 72,3	23,9 24,2	74,5 74,5	77,6 80,0	66,2 66,6
12	Podmioty gospod. Narod. w rej. REGON na 10 tys ludności w wieku produkcyjnym(szt.)	1 700,1 1 776,6	2 214,1 2 309,6	2 159,1 2 239,1	2 009,7 2 099,7	2445,7 2 510,3	2 317,3 2 397,5
13	Drogi dla rowerów [km]	21,3/ 21,9	21,8/ 24,3	22,6/ 22,6	20,4/ 20,4	36,7/ 38	27,6/ 28,3
14	Ludność - Kobiety	4 124 4 102	15 161 15 051	12 360 12 293	13 352 13 336	15 622 15 576	14 128 14 203
15	Urodzenia żywe [osoba]	91 60	278 246	199 183	264 210	318 273	282 261
16	Zgony [osoba]	107 74	420 363	309 312	354 272	382 341	330 241
17	Przyrost naturalny [osoba]	-16/ -14	-142/ -117	-110/ -129	-90	-64	20

18	Saldo migracji ogółem [osoba]	1/-4	-107/-128	-53/-70	-62	-68	81
19	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (osoby)	1 640	5 589	4 364	4 815	6 387	5 589
	%	20,2/20,7	19,1/19,0	18,1/18,1	18,5/18,5	21,0/21,0	19,1/19,0
20	Ludność w wieku produkcyjnym [osoba]	4 741	17 059	14 191	15 385	17 692	17 059
	(%)	4 638	16 791	13 997	15 221	17 516	16 791
21	Ludność w wieku poprodukcyjnym (osoby)	1 720	6 632	5 518	5 826	6 281	6 632
	%	1777	6 749	5 598	5 984	6 368	6 749
22	Zameldowania [osoba]	91/110	277/272	290/263	485/425	353/370	466/432
23	Udział osób korzystających ze św. społecznych w ludności ogółem [%]	4,2	2,6	2,7	3,7	2,8	2,1
24	Porady POZ	33 012	151 810	108 557	148 551	114 819	173 625
		29 014	166 690	110 514	140 397	110 520	304 302
25	Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi [zł]	220 000	795 688	507 430	580 944	833 455	567 867
26	Czytelnicy biblioteki publicznej	218/335	2218/2016	4786/4774	4118/3883	4128/4432	3689/4065
	Wypożyczenia na 1 czytelnika	16,8/13,9	18/22,2	11,8/11,8	19,4/18,4	35,6/32,8	18,5/18,9
27	Imprezy kulturalne org. Inst. kultury	29/67	232/231	95/111	210/257	74/371	183/232
	Liczba uczestników	4 650/19 970	32887/34330	15067/15550	18810/25750	11236/18264	22808/24488
28	Podmioty w gosp. Narodowej w rej. REGON NA 10 tyś. ludności	995	1 290	1 273	1 188	1 425	1 365
		1 019	1 334	1 310	1 299	1 454	1 397
29	Osoby fiz. w gosp. Narodowej w rej. REGON NA 10 tyś. ludności	704	846	907	841	1 098	1 008
		722	879	936	872	1 114	1 036

*Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca

Aktualne dane GUS liczbowe: czcionka zwykła – dane za 2021, **czcionka pogrubiona** – dane za 2022r

Tabela nr 4. Stopa bezrobocia / obszar 1,4,5/

	Ludność	Ludność w wieku produkcyjnym (%)	Stopa bezrobocia (%)
Zbąszynek	8101/8088	58,5/57,3	1,3/1,1
Lubrza	3598/3583	61,4/61,5	2,7/2,7
Łagów	4801/4783	60,1/60,0	4,3/2,8
Skąpe	5174/5074	59,2/59,0	3,0/2,8
Szczaniec	3719/3666	59,7/59,4	3,3/2,3
Świebodzin	29280/29074	58,3/57,8	2,4/2,3
Trzciel	6277/6251	59,0/58,5	3,3/3,0
Międzyrzecz	24073/23920	58,9/58,5	3,4/3,5
Babimost	6089/6096	59,8/59,1	2,4/3,2
Kargowa	5897/5898	60,3/59,4	4,4/4,8
Zbąszyń	13711/13686	59,5/59,3	1,2/1,0
Siedlec	12435/12447/	59,7/59,6	1,3/1,0
Nowy Tomyśl	27532/27642	58,3/57,8	1,5/1,8

*Aktualne dane GUS

Tabela nr 5. Analiza wybranych wskaźników pomiaru realizacji SRPS

Wybrane wskaźniki SRPS

Analiza porównawcza 2022/2021

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zbąszynek	146,4	50,2	1,1	81,1	20,7	57,3	22,0	4,6	13,9
Lubrza	142,6	36,5	2,7	51,4	19,7	61,5	18,8	3,9	11,7
Łągów	131,2	61,0	2,8	50,8	16,2	60,0	23,7	4,4	14,0
Skąpe	272,2	35,6	2,8	59,4	18,4	59,0	22,6	3,4	20,7
Szczaniec	149,8	19,4	2,3	54,2	18,7	59,4	21,9	4,4	17,1
Świebodzin	131,7	44,5	2,3	67,8	19,0	57,8	23,2	2,1	22,2

Trzciel	119,5	31,0	3,0	86,4	18,6	58,5	22,8	2,1	17,6
Babimost	197,3	32,9	3,2	103,4	18,5	59,1	22,4	2,1	16,1
Kargowa	122,6	35,8	4,8	113,0	19,6	59,4	21,0	2,5	15,7
Zbąszyń	153,0	36,2	1,0	84,9	20,8	59,3	19,9	1,5	25,1
Siedlec	113,0	25,7	1,0	113,3	21,8	59,6	18,7	4,8	4,4

Międzyrzecz	180,1	46,6	3,5	58,7	18,1	58,5	23,4	2,6	11,8
Sulechów	86,3	23,6	4,8	77,2	18,5	58,5	23,0	3,4	18,4
Wolsztyn	164,4	57,4	1,7	80,1	21,0	57,9	21,1	2,5	32,8
Nowy Tomyśl	132,4	34,0	1,8	108,3	19,0	57,8	23,2	2,1	18,9
Świebodzin	131,7	44,5	2,3	67,8	19,0	57,8	23,2	2,1	22,2

Aktualne dane GUS za 2022 r.

Pytania i wnioski

1. Ile punktów sprzedaży na 1 mieszkańca znajduje się w Gminach o małym i dużym wzroście wydatków
2. Stabilny choć wysoki / 4,6%/ udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem
3. Wskaźnik: Liczba osób w wieku produkcyjnym poddać znaczącej obserwacji

Legenda - wskaźniki w %

1	Wzrost wydatków na p. alkoholizmowi
2	Jak wyżej Na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym
3	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
4	Przyrost naturalny
5	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym
6	Liczba osób w wieku produkcyjnym
7	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
8	Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem
9	Czytelnictwo/biblioteka publiczna - wypożyczenia na 1 czytelnika